

SZÁMÍTÁSTECHNIKA

Nemzetközi informatikai és üzleti hetilap • Alapítva 1969 • www.computerworld.hu

2004. november 16. • XIX. évfolyam 47. szám

Európai szolgáltató központ Budapesten

A Getronics, a világ egyik vezető ICT-megoldás- és szolgáltatás-szállítója Budapesten hozta létre európai szolgáltató központját (Global Service Center - GSC).

A near-shore beruházás keretében három hónap alatt felállított központ a cég európai ügyfeleinek nyújt támogatási, rendszerfelügyelet-, valamint outsource szolgáltatást. A ma 60 szakembernek munkát adó központ a tervek szerint 2005-re legalább 200 főre fog bővülni, így várhatóan Magyarország legjelentősebb Cisco- és Microsoft-szolgáltatójává fog válni.

Klaas Wagenaar, a Getronics elnök-vezérigazgatója, a GSC budapesti megnyitása alkalmából a következőket nyilatkozta: több lehetséges európai helyszín - például Lengyelország, Magyarország, Spanyolország és Szlovákia - közül Budapestre esett a választásuk. Döntésükben a legfontosabb szempont az volt, hogy Magyarországon versenyképes áron

elérhető, magasan képzett és motivált munkaerő áll rendelkezésre. A megnyitón jelen lévő Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter beszédében a szolgáltatóközpont fontosságát hangsúlyozta.

Kóka János gazdasági miniszter és Klaas Wagenaar, a Getronics elnök-vezérigazgatója

Magyarországon olyan iparpolitikára van szükség, amelynek vezető ereje a tudásintenzív gazdaság. Az informatika az egyik hajtóereje lehet a következő évek gazdasági növekedésének - mondta a miniszter.

HORVÁTH ADÁM

Visszavonják a trösztellenes pereket

A Microsoft peren kívül megállapodik a Novell-lel és a CIAA-val, így véget ér egy hosszú évek óta elhúzódó amerikai jogi csata.

A Microsoft 536 millió dollárt fizet a Novellnek azért, hogy elálljon a NetWare operációs rendszerrel kapcsolatos trösztellenes bírósági pertől. A megállapodás részeként a Microsoft is lemond azokról a választépekről, amelyeket a Novell NetWare követeléseire adott volna.

Emellett a Novell beleegyezett, hogy nem avatkozik bele az Európai Bizottság és a Microsoft közötti ügybe, vagyis nem fogja megtámadni a Microsoft fellebbezését, amelyet a cég a március 24-én ellene hozott rendelet

után benyújtott. A megállapodás azonban nem kötelezi a Microsoftot arra, hogy licenclen szellemi termékét a Novell-lel, továbbá a Microsoft beismerését sem tartalmazza a károkozásról.

A Novell azonban közzétette, hogy egy másik témában még a hét végéig trösztellenes keresetet nyújt be a Microsoft ellen az Egyesült Államok Utah állambeli bíróságán. Ezt a keresetet az 1990-es évek közepén a Novell tulajdonában lévő WordPerfect forgalmának okozott károkkal kapcsolatos meghatározatlan veszteségek ügyében adják be.

A CIAA-val való megegyezés az amerikai igazságügy-minisztérium Microsoft ellen nyolc éve megkezdett vizsgálatát és antitröszt perét zárja le. A CIAA volt az utolsó csoport, amely megtámadta a 2002 novemberében meghozott kártérítési megállapítást.

Digitális érzés

A „digitális forradalom” a zeneipart sem kerülhette el. Gikksorozatunk első részében a digitális dobokról írunk, majd a digitális zongorák és szintetizátorok kerülnek sorra (Gikkünk a 28. oldalon)

2004: aranyláz után

Első ízben tette közzé az Ernst & Young piackutató cég az európai távközlési iparágáról szóló éves jelentését.

A beszélgetésen nem csak a sajtó képviselői vettek részt, hanem a magyarországi távközlési szolgáltató cégek első emberei közül is jó néhányan. Czako Borbála, a tanácsadó cég vezetője is

mentette: a jelentés 47 európai távközlési vállalat szakembereinek megkérdezése alapján az aranyláz utáni állapotot tükrözi. A piaci növekedés lassulása, a befektetők rendkívül óvatos magatartása jellemzi a ma már elsősorban a bizalom hiányától szenvedő piacot.

(Folytatás a 4. oldalon)

ÁRA: 351 FT

SAP® BUSINESS ONE, AZ ÖN CÉGÉRE SZABVA.

BEMUTATKOZIK AZ SAP BUSINESS ONE, AZ IDEÁLIS ÜZLETI MEGOLDÁS KIS- ÉS KÖZEPES MÉRETŰ VÁLLALATOK SZÁMÁRA.

A piacvezető SAP egyedülálló SAP Business One szoftvermegoldását kifejezetten kis- és közepes méretű vállalatok részére ajánlja. Legfőbb előnye, hogy alkalmazkodik a cég igényeihez, vagyis könnyen és rövid idő alatt testreszabható. Segítségével az üzleti élet számos területe – mint a könyvelés, értékesítés, logisztika, vevői kapcsolatkezelés, szerviztevékenység támogatása és a jelentések készítése – naprakészen és hatékonyan intézhető. Az elérhető árú SAP Business One versenyképesé teszi az Ön vállalatát is, hiszen ideálisan alkalmazható visszafogottabb költségvetés esetén is. További információért hívja a 382-1184/150 telefonszámot, vagy keresse fel honlapunkat: www.sap.hu/businessone

THE BEST-RUN BUSINESSES RUN SAP

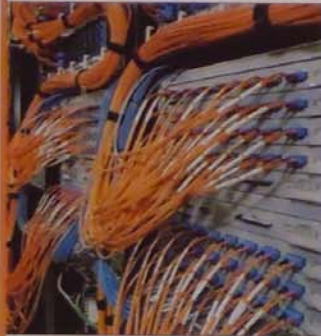
AKTUÁLIS

- 4 **Mi történik a héten?**
- 4 **2004: aranyláz után**
Munkatársunktól
- 4 **Vírus- és spamkérdések**
Horváth Ádám
- 5 **IVSZ-sarok**
- 5 **Terv szerint halad a Synergon**
Vass Enikő
- 5 **WebSense Enterprise V5.5**
- 5 **Ferencváros: első az egyenlők között**
- 6 **Az eFestival 2004 díjazottjai**
Vass Enikő
- 6 **IT a kereskedelemben**
Árokszállási Gábor
- 7 **3G-re készül a Sony Ericsson**
Munkatársunktól
- 7 **3G a Vodafone-nál is**
- 7 **Itthon is bemutatkozott az SAP Business One**
Munkatársunktól
- 7 **A régióban is terjeszkedne a Kventa**
Mozsik Tibor
- 9 **Szabadalom a biztonságért**
- 9 **Közelebb a papírhoz**
Egyed Zsóka
- 9 **Oracle Grid Control**
Horváth Ádám

ÜZLET

- 11 **Több internetes vásárló**
- 11 **Háború a filmcserélők ellen**
- 11 **Nehéz megjósolni a PeopleSoft jövőjét**
- 12 **Növekvő szerverpiac**
Mozsik Tibor
- 13 **Bitekre készen**
Trautmann Balázs
- 14 **Hogyan készítsünk CRM-rendszert?**
Mitnyik Béla-Végh István
- 15 **Papír helyett bitek**
Trautmann Balázs
- 15 **Elszállt a tábla?**
- 16 **Szavazni távolról**
- 17 **e-aláírás Kínában is**
- 17 **Beteglap a képernyőn**

TECHNOLÓGIA INFORMÁCIÓ

- 19 **Csökken az IE részesedése**
- 19 **„Lopott szoftvert tessék”**
- 19 **Gondban a félvezetőgyártók**
- 19 **16:9 négy hüvelykben**

- 19 **Fényképszerkesztők**
Horváth Ádám
- 24 **Fókuszban**
- 24 **Tanulás távol az iskolától**
- 25 **Az e-learning nem költségcsökkentés**
- 25 **Az Oracle iLearning keretrendszer**

- 26 **SAP Learning Solution**
- 26 **IBM Lotus Workplace Collaborative Learning**
Összeállította: Vass Enikő

- 27 **Benzin telefonról**
- 27 **TV-mániások figyelmébe**
- 27 **Konzol, játékok**
- 27 **Moog, „a” szintetizátor**
- 28 **Digitális groove-ok**

Cikksorozatunkban bemutatjuk, hogyan alkalmazzák az elektronikát a hangszerek világában. Ezúttal az elektronikus dobokról olvashatnak.

- Árokszállási Gábor
- 30 **Vendégvélemény**
Egy klikkre a választás
Pimm Fox
- 30 **Olvasói levelek**
- 30 **Előzetes**

ONLINE

[WWW.SZT.HU](http://www.szt.hu)

ÚJABB RÉSZ AZ IE-BEN

Biztonság

A Microsoft az Internet Explorerben fellelhető újabb súlyos biztonsági rés után kutat. A cég állítása szerint még nem tűnt fel a hiba kiszűréséhez szükséges kód. A biztonsági szakértők szerint azonban az interneten már felbukkant a kód, amely puffer-túlszordulást okoz.

www.szt.hu/cikkek/resie

KÖLTÖZIK A SANYO

Cégesemények

A folyamatos utóreggések miatt a Sanyo Electric a földrengések során megsérült ojiyai gyárából áttelepíti néhány gyártósorát, amelyeken félvezetőket készítenek.

www.szt.hu/cikkek/sanyo

TÉVÉ ÉS KIJELZŐ

Új termékek

Az amerikai Sharp Systems új készülékének neve IT-TV. A 1366x768-as felbontású 23 hüvelykes LCD-kijelző tévéként is működik. A készülékhez 10 wattos sztereó hangszórókat építettek be. Két különböző bemeneti AV-interfésznek is jutott hely: az egyik kompozit és S-Video, illetve sztereó RCA-hangcsatlakoztatásra ad lehetőséget, míg a másik kompozit video-, RCA-hang és Y/Pb/Pr videojeleket képes fogadni.

www.szt.hu/cikkek/usb

VEZETÉK NÉLKÜLI LEJÁTSZÓ

Új termékek

A vezeték nélküli médialejátszó, a DSM-320, a digitális otthoni termék. Ez a termékkategória a D-Link elképzelései szerint gyors növekedésnek néz elébe az elkövetkezendő években. A D-Link médialejátszója támogatja a legtöbb széles körben használt szabványt.

www.szt.hu/cikkek/dsm20

PEREL A NOKIA

Jogi esetek

A Nokia beperelt két céget, amiért állítólag megsértették technológiai szabadalmait és néhány bejegyzett tervének jogait. A pereket német bíróságokhoz nyújtotta be a Nokia a spanyol Vitelcom Mobile Technology és a francia Sagem ellen.

www.szt.hu/cikkek/nokper

ÉPÜL A MARENOSTRUM

Érdekességek

A MareNostrum szuperszámítógép 2520 darab eServer BladeCenter JS20 rendszerből álló fűrt, amelyen Linux operációs rendszer fut. Az IBM elvárásai szerint ez a rendszer lesz az első, amely a blade szervertechnológiával jut be a tíz legjobb számítógép közé.

www.szt.hu/cikkek/maren

- 10 **Megjelent a PowerDVD 6**
- 10 **Gyorsabb internettel a hálón**
Vass Enikő
- 10 **Változatlan a Sulinet program iránti érdeklődés**

Iratkozzon fel tematikus hírleveleinkre!

www.szt.hu/hirlevel.php

MI TÖRTÉNIK A HÉTEN?

NOVEMBER 15-17.
Network Security konferencia Budapesten
Információ: www.isaca.org

NOVEMBER 16-19.
Microsoft IT Fórum 2004 – szakmai rendezvény
Koppenhágában
Információ: www.microsoft.com

NOVEMBER 17.
e-Learning konferencia Budapesten
Információ: www.lab.sztki.hu/learning

NOVEMBER 17-18.
Visual Studio .NET – szakmai program Budapesten
Információ: www.microsoft.com

NOVEMBER 17.
Információvédelem menedzszer – XII. szakmai fórum
Budapesten
Információ: www.ia7799.hu

NOVEMBER 18.
IMEI szakmai rendezvény Budapesten
Információ: www.ime.com

NOVEMBER 18-21.
Troubleshooting Microsoft Exchange Server 2003 –
szakmai rendezvény Budapesten
Információ: www.melacademia.net

NOVEMBER 20.
Linux-konferencia Budapesten
Információ: www.linux.hu/konf/

NOVEMBER 23.
Mobil content and business solutions című szakmai
konferencia Budapesten
Információ: www.cib.hu

NOVEMBER 23-24.
4. Információs társadalom szakmai napok Budapesten
Információ: www.iti.hu

NOVEMBER 23-24.
Vállalatirányítási rendszerek, megoldások kkv-knak –
rendezvény Budapesten
Információ: www.ii-hungary.hu

NOVEMBER 23-25.
Tele.hu 2004 – szakmai rendezvény Budapesten
Információ: www.ii-hungary.hu

NOVEMBER 23-25.
Linux – mióta tartasz már alternatívát? című szakmai
rendezvény Budapesten
Információ: www.ii-hungary.hu

Dobozos információ: www.sztk.hu/események

TELEKOMMUNIKÁCIÓ

2004: aranyláz után

(Folytatás az 1. oldalról)

Az Ernst & Young elemzésben egyrészt a befektetők, másrészt a szolgáltatók véleményét kérdezték. Érezhető az eltérés az egyes mutatók fontosságának megítélésében, miközben egyértelműen látszik, az iparág konszolidáció előtt áll, a végrehajtott költségtakarékosági intézkedések ellenére a hatékonyság nem növekedett, ugyanakkor az egyre élesebb verseny miatt a profitkutatások sem a legfényesebbek. Átértékelődnek az egyes technológiai fejlesztésekben rejlő lehetőségek is: míg tavaly a VoIP-ot, vagyis az interneten való telefonálást az ágazat megmentőjeként tartották számon, most trójai falóként nyomul be a vezetékes szolgáltatók eddig sikerrel védett bástyái mögé – áll a jelentésben –, és ez alaposan lefaragja a bevételeket.

A megkérdezett cégek a készpénzforgalom stabilizálásában és az ügyfélkapcsolatok javításában látják a megoldást, hiszen egyre elkeseredettebb verseny folyik az ügyfelekért. Mindenki meg akarja valamilyen módon különböztetni magát a versenytársaitól, és ehhez önmagában az árak mérséklése nem elegendő.

Straub Elek, a Matáv elnök-vezérigaz-

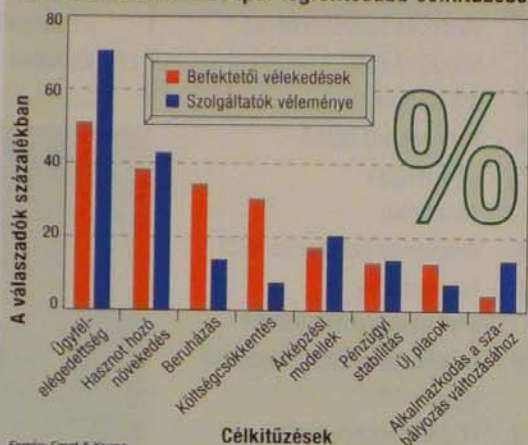
gatója a nemzetközi és a hazai piac közti különbségről beszélt. A magyar telekommunikációs piac körülbelül négyéves lemaradással követi az európai tendenciákat, míg az iparág belső szerkezete is szignifikáns eltérést mutat. Míg nálunk a mobil és a vezetékes hálózat hozzávetőleg fele-fele arányban osztozik a beszélt percek számán, addig az európai átlag szerint a percek nyolcvan százalékát a jóval olcsóbb vezetékes hálózaton bonyolítják és csak húsz százalék marad a mobilokra.

A Pantel vezérigazgatója, Jan Mulder szerint a szabályozás eltorzítja a valódi piaci arányokat a végződési díjak eltérő volta miatt. Egy vezetékes hálózathoz a mobilra érkező hívás végződési díja negyven forint körül van,

ha azonban mobilról hívják a hálózatot, akkor ennek negyedét kell fizetni.

Lukács Tamás, az eTel ügyvezető igazgatója pedig a piaci verseny szerepéről beszélt: az ágazat helyzetét jól tükrözi, hogy miközben a részvényárfolyamok zömében stabilnak mondhatók, az európai szolgáltatók adósi besorolása egyre romlik, és a növekedés lehetőségét a VoIP

A telekommunikációs ipar legfontosabb célkitűzései

Forrás: Ernst & Young

és a szélessávú internet-hozzáférés hozzáadja magában.

MUNKATÁRSUNKTÓL

AKTÍV ADATVÉDELEM

X. SZAKMAI NAP

2004. november 25.

A konferencia témáiból:

- Digitális információ-védelem
- Behatolás-megelőzési stratégiák
- Összetett fenyegetések - helyzetkép

Regisztráció: www.piksys.hu

BIZTONSÁG

Vírus- és spamkérdések

Az Axelero sajtóbeszélgetést szervezett, melynek fő témája a vírusok és a spamok szűrése volt. A bemutatók ideje alatt mind jogi, mind szakmai oldalról elemezték a lehetséges problémákat, így megtudhattuk: a spam elnevezést mára már érdemes a kéréstlen vírusos levélcsoporttal is bővíteni, hiszen a teljes e-mail forgalom 60-70 százalékát adó felesleges levelek csak kis hányada tényleges reklám, a nagyobb részét a vírussal fertőzött számítógépek generálják.

Mint azt Petrányi Dórától, az Axelero Internet vezető jogi tanácsadójától megtudtuk, van Magyarországon is spamellenes törvény, amelyet egész pontosan az elektronikus kereskedelmi törvény op-tin (előzetes beleegyezést megkövetelő) rendelkezése szabályozza: kizárólag az igénybe vevő egyértelmű, előzetes hozzájárulásával küldhető elektronikus úton, levélben reklámanyag vagy marketinglevél.

A büntetőtörvénykönyv is tartalmaz közvetett spamtiltást, mivel van olyan tétele, amely a spammelőkre is rábizonyítható: a számítástechnikai rendszer és adatok elleni bűncselekmény, illetve a számítástechnikai rendszer védelmét biztosító technikai intézkedés kijátszása. Bár tilos, jogi szempontból mégsem egy-

értelmű, hogy szabad-e, s ha igen, hogyan lehet kiszűrni a leveleket, hiszen egyfelől a jogszabályok mindig lassan tudják követni a technológia fejlődését, másfelől pedig a magántitok és a személyes adatok védelméről szóló alkotmányos jog nem teszi lehetővé a levelek tartalmi szintű szűrését.

A ma használt legjobb, öntanuló módszerek is csak a spamek 50 százalékát tudják kiválogatni, s ez nem túl jó arány, ha figyelembe vesszük, hogy milyen gyorsan nő az arányuk a hasznos e-mail forgalom mellett.

Tüdös András, az Axelero Internet informatikai igazgatója elmondta, hogy cége az elmúlt két hétben naponta átlagosan 250 000 wormot (férget, vírust) szűrte ki a freemail rendszerből, és a kiszűrt wormok döntő többsége a Bagle.at férget volt.

Az Axelero Internet az elmúlt két évben mintegy 100 000 millió forintot költött e-mail biztonságra. A vírusok szűrését a vállalat – számos külföldi cég termékének tesztelése után – a magyar fejlesztésű VirusBuster segítségével végzi, amelyet egy négy hónapos projekt keretében készítettek fel a különlegesen sok levél megfelelő teljesítményű vizsgálatára.

HORVÁTH ÁDÁM

GYORSJELENTÉS

Terv szerint halad a Synergion

A Synergion-csoport 2004 első kilenc hónapjában terveinek és stratégiájának megfelelően teljesített – derült ki a vállalat budapesti sajtótájékoztatóján. Az említett időszakban a cég 13,627 millió forintos árbevételt ért el, ami 10 százalékos bővülést jelent a tavalyi év hasonló időszakához képest. A Synergion a 85 millió forintos adózás utáni eredmény ellenére 351 millió forint EBITDA-t (adózás és értékcsökkenés előtti eredmény) termelt meg tagvállalataival együtt.

A csoporton belül a Fibex (82 százalékos növekedéssel) és a Synergion Atos Origin (15 százalékos növekedéssel) érték el terven felüli növekedést. A két külföldi tagvállalat, az Infinity és a Span tevékenysége elmaradt a tervezettől: az Infinity eredményén még mindig érződnek az átszervezés hatásai, és a menedzsmentcsere. A Spannál folytatódik a belső építkezés, ennek ellenére 9 százalékos árbevétel-csökkenés mellett a cég egyelőre veszteségesen működik. A vállalkozás tevékenységi körén belül látványosan nőtt a szolgáltatástartalom részesedése 9 százalékponttal, ma 42 százalékát teszi ki a teljes árbevételnek. A csoport árbevételének 29 százaléka az ipar, kereskedelem és közmű területén tevékenykedő cégektől származik, az állam-

igazgatástól 20, a telekommunikációs szektorból 14, a bankoktól, biztosítóktól 12 százalék, a fennmaradó 29 százalék pedig egyéb szektorból jött be.

A sajtótájékoztatón Száray Loránt vezérigazgató arról beszélt, hogy a magyar IT-piacon a kormányalakítás miatt a döntések eltolódtak, de az EU-csatlakozás halaszthatatlan IT-beruházásokat generál. A telekommunikációs szektorban a 3G és a szélessávú internet elterjedése generálja az IT-infrastruktúra fejlesztését. A pénzügyi szektorban a Bazel II. hatására előtérbe került a hatékonyságnövelő technológiák bevezetése (IP-telefon, outsourcing), a fiókhálózatok bővítése és a nemzetközi terjeszkedés. Czako Ferenc elnök elmondta, hogy a Synergion bővíti és megerősíti jelenlétét a térségben: Csehországban, Szlovákiában és Horvátországban. Ezekben az országokban a menedzselte üzemeltetési szolgáltatások, az egészségügyi, kommunikációs, mobil üzleti megoldások a keresettek. Csehországban és Horvátországban az egyedi szoftverfejlesztésre és a tanácsadásra is igény van. Ezeket a feladatokat helyi tudással, ismeretekkel rendelkező szakemberekkel tudják megoldani.

VASS ENIKŐ

INTERNET

Websense Enterprise V5.5

November elejétől a HRP Csoporthoz tartozó RelNet Kft. végzi a dolgozói internetet kezelő Websense Enterprise V5.5 marketingtevékenységét, ugyanakkor ez a cég egyben a magyarországi hivatalos terméktámogató központ is. Dávid András, a RelNet Kft. ügyvezető igazgatója elmondta, a Websense-megoldásnak világszerte 24,2 százalékos a piaci részesedése. Hasonló megoldás kevés hazai cégnél működik. Becsléseik szerint a vállalati szférában az internetforgalom és tartalom szabályozására a cégek 60 százaléka-

nál manuális megoldásokat használnak, a vállalkozások 20 százalékánál létezik egy egyszerű URL-lista, amely alapján szűrjük az internetforgalmat, és a cégek kevesebb mint 10 százalékánál használnak valami profi megoldást. Brian Flasck, a Websense Magyarországiért felelős partnermenedzsere elmondta, a programot nem lehet megvásárolni, a szolgáltatást előfizetés ellenében lehet igénybe venni: egy 25 alkalmazottal rendelkező cégnek ez éves szinten 1000 euróba kerül.

MUNKATÁRSUNKTÓL

Ferencváros: első az egyenlők között

Magyarországon eddig több ezer önkormányzat kezdte meg az e-közigazgatás előkészítését. Budapest IX. kerülete az első, amelyik továbblépett az egyszerű információs szolgáltatásnál és lehetőséget teremtett a hivatalos eljárások elektronikus ügyintézésére. Az önkormányzat irodái nyolc különböző helyen vannak – mondta az ünnepélyes bemutató alkalmából Gegesy Ferenc polgármester – így a kerület polgárainak nagy könnyebbséget jelent, hogy ezentúl hitelesített elektronikus aláírással, a világhálón át

juthatnak a szükséges okmányok birtokába. Ferencváros önkormányzati portáljának fejlesztését 2001-ben kezdte meg a MagnetX 2000 Kft. A jövőben a NetLock Kft. által kidolgozott rendszerben a hitelesített tanúsításra is módjuk lesz. A ferencvárosi lakosok egy intelligens kártyával azonosított dokumentum révén igényelhetnek parkolási engedélyt, elküldhetik építmény- és telekadó-bevallásukat, ellenőrizhetik adóegyenlegüket, kijelenthetik gépkocsijukat.

IVSZ-SAROK

Az Informatikai Vállalkozások Szövetsége, a Környezetvédelmi Szolgáltatók és Gyártók Szövetsége, valamint az International Solid Waste Association (ISWA) szeretettel meghívja Önt és érdeklődő kollégáit az

Elektromos és elektronikai hulladékok begyűjtésének és kezelésének gyakorlata Svédországban című workshopra

A rendezvény időpontja: 2004. december 8., szerda, 9.00 óra

Zsófia Főhercegné rendezvényhajó, Bp. I. ker., Batthyány téri kikötő

(Ingyenes parkolási lehetőség a rakparton.)

Részvételi díj: 12 000 Ft + áfa. IVSZ-tagok és KSZGYSZ-tagok számára 15% kedvezmény.

Jelentkezés: Kiss Bernadette-nél. Érdeklődés esetén jelentkezési lapot küldünk e-mailben vagy faxon.

Információ: Kiss Bernadette telefon: 266-6346 kiss.bernadette@ivsz.hu

István Zsolt telefon: 46/560-119 istvan@bzlogi.hu

Az Európai Unióban 2002 végén elfogadták az elektromos és elektronikai termékekből keletkező hulladékok (WEEE) kezelésére vonatkozó 96/2002/EK irányelvet, amely alapján a tagországoknak ez évben ki kell dolgozniuk saját szabályozási rendszerüket. Az EU-direktíva alapján kidolgozott kormányrendelet (25/2004. [X. 23.] és a kezelés részletes szabályairól szóló miniszteri rendelet (15/2004. [X. 8.] a közelmúltban jelent meg. Ennek alapján a gyártók koordináló szervezetekre is átruházhatják kötelezettségeiket. A munkacélja, hogy bemutassa a Svédországban több éve működő elektromos és elektronikai eszközök kezelését koordináló szervezetet és tapasztalatait, továbbá segítséget nyújtson a magyarországi kezdeményezéseknek. Az ülésen az El-Kretsens a cég ügyvezető igazgatója, Jörgen Schultz képviseli. Kérdéseiket előzetesen írásban is feltehetik a KISS.BERNADETTE@IVSZ.HU elektronikuslevél-címen vagy faxon: 266-6346.

A workshop hivatalos nyelve angol, tolmácsolást végig biztosítunk.

Program

9.00–9.30 Regisztráció

9.30–9.40 István Zsolt, Bay Zoltán Alapítvány, Logisztikai Intézet

Megnyitó

9.45–10.15 Kelemen József, Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Az elektromos és elektronikai eszközökből származó hulladékok kezelésének hazai szabályozása

10.15–11.45 Jörgen Schultz, El-Kretsens

Az El-Kretsens bemutatása, a koordináló szervezet svédországi tapasztalatai

11.45–13.00 Kérdések, szakmai vita

13.00–14.00 Büfé, fogadás

Adattároló Fiber Channel hálózatokhoz 1.599.000 Ft*-tól

Most három kedvezményes konfigurációt állítottunk össze Önnek. Válasszon igényei szerint tanácsos ajánlatunkat: megfizethetőbb, kisebb méretű és könnyű kezeléssel rendelkező megoldásokat (DAS) a hálózathoz (SAN), vagy bevezetheti a hálózati megoldást (iSCSI). Céljaink eléréséhez SAN architektúra szükséges.

Kiemelt jellemzők

- Dual 2Gb FC port
- Több 2Gb FC kábel szerelési lehetőség
- Beépített 200 GB-tól kezdődő leggyorsabb 8 TB-tároló kapacitással
- Redundáns RAID vezérlő – opcionális
- Flashcopy, Media Mirror technológia – opcionális

*Az IBM által javasolt konfigurációkban az árak a 2004. évi HUFÁJSC árnyilvános árak szerint.

Tudjon meg többet a kedvezményes konfigurációkról – keresse fel oldalunkat: <http://ibm.vnet.hu/DS400> és lépjen kapcsolatba velünk!

Hívjon bennünket most! Zöld szám: 06 80 203 859

MINDENT ÉS SEMMIT

Maximális hatékonyság, minimális költségekkel – nem kevesebbet kínál az üzleti távközlés eddigi talán legjelentősebb vívmánya. A Pannon GSM által a napokban útjára indított szolgáltatás a vezetékes telefonok utolsó talpon maradt végvárát, a vállalati alközpontokat és call centereket veszi ostrom alá.

Az élet váratlan események láncolata – ez fokozottan igaz az üzleti szférára. Soha nem lehetünk biztosak abban, mit hoz a holnap: egy kedvezőbb irodahelyet, egy új ügyfelet vagy éppen egy, az alkalmazottakat a lehető legrosszabbkor ágnak döntő influenzajárványt. Csak azok a vállalkozások lehetnek igazán sikeresek, akik képesek folyamatosan mozgásban maradni és rugalmasan alkalmazkodni a változásokhoz.

Ebben a környezetben minden akadályozza a cég működését és fejlődését, ami helyhez köt, ami gátolja a mozgás szabadságát. Ezért elavult a vezetékes telefonalközpont: a létfontosságú kommunikációt, az információ szabad áramlását egy mozgíthatatlan, sérülékeny és költséges kábelzsungelre, valamint a hozzá csatlakozó, köztét fizikai paraméterei miatt eleve korlátozott kapacitású asztali készülékekre bízni olyan, mintha egy lakótelepi lakásban tartanánk magasugró-edzést. Arról nem is beszélve, hogy a munkatársak – éppen a mobilitás szükségessége miatt – egyre ritkábban érhetőek el az irodában, a vezetékes számról mobilra továbbkapcsolt hívások pedig aránytalan és szükségtelen költségeket jelentenek a vállalat számára.

A kor tehát egy olyan távközlési megoldást igényel, amely bármikor és bármennyig bővíthető, szükség esetén azonnal átköltöztethető, beruházások nélkül, a lehető legkedvezőbb költségek mellett biztosítja az alkalmazottak azonnali elérhetőségét. Ez a cél lebegett a Pannon GSM szeme előtt, amikor magyar fejlesztőpartnerével közösen kifejlesztette a Pannon Mobilalközpontot.

Míg egy vezetékes alközpont kiépítése sok-sok millió forintba is kerülhet, a Pannon GSM rendszerének telepítési költsége és időigénye gyakorlatilag elenyésző; egyetlen programot kell feltölteni a leendő operátor számítógépére. Ez a szoftver az interneten létesített biztonságos kapcsolaton keresztül, közvetlenül a Pannon GSM központjával kommunikál, és azon keresztül intézi a vállalat központi mobil hívószámára bejövő hívások – a céghez tartozó, ugyancsak Pannon GSM mobilszámokra történő – továbbítását. Ez tökéletes megbízhatóságot és maximális mobilitást eredményez, hiszen mindig onnan kezelhetőek a hívások, ahol a program éppen fut: hönünk alá vehetjük a teljes rendszert, és bárhová, bármikor elköltöztethetjük. Sőt, ha a telefonkezelő épp nincs a helyén, akkor sem áll meg a cég élete: saját mobilkészülékén is fogadhatja, majd továbbkapcsolhatja a beérkező hívásokat. Ha pedig egyedül nem győzi már a munkát, a programot újabb – az ország bármely pontján lévő – számítógépekre telepítve korlátlan számú operátor kezelheti a hívásokat.

A Pannon Mobilalközpont mindazt tudja, amit a vezetékes rendszerek tudtak: alkalmas több hívás párhuzamos fogadására, konferenciabeszélgetésre, élő hívások összekapcsolására, hívások mobiltelefonra történő kikapcsolására vagy éppen a beszélgetések naplózására és rögzítésére. A költségek miatt sem kell aggódnunk, hiszen az előre meghatározott vállalati hívócsoporton – azaz „házon” – belüli átkapcsolások az egész ország területén ingyenesek.

47012

PÁLYÁZAT

Az eFestival 2004 díjazottjai

A MATISZ (Magyar Tartalomipari Szövetség) és az Elender szervezésében idén is megszervezték az eFestivalt, ahol az év legjobb magyar honlapjai és multimédiás alkalmazásai versengtek négy kategóriában. A verseny győzteseit november 8-án, a DAT konferencia első napján jelentették be.

A magyar kulturális örökség digitális megőrzése kategóriában olyan pályaművek indulhattak, amelyek elősegítik a magyar kulturális örökség részét adó kiadványok, műalkotások, építmények megismerését. Ennek a kategóriának a győztese az Enciklopédia Humana Egyesület: A Budai Vár. Helytörténeti és építészeti emlékek című CD-ROM-ja volt, második helyezést a Neumann János Digitális Könyvtár Virtuális Dialektológiai Múzeumának helyet adó weboldal.

Az eLearning kategóriában olyan pályaműveket nevezhettek, amelyek bemutatják, hogyan támogatja a multimédia az oktatás lehetőségeit. Az első helyezést a Magyar Nemzeti Múzeum Kölyökmúzeum weboldala, második a Krea Kft. Krea Sűgő CD-ROM-ja lett.

A mindennapjaink informatikája nevű kategória alkotásai a multimédia-alkalmazások és az online-szolgáltatások mindennapi életünkben játszott szerepét mutatják be. Az első helyet a Budapesti Művelődési Központ Korlát – Hogyan juthatunk zöldközlethe Budapestben és környékén? című weblapja érdemelte ki, a második helyet pedig a Solware Kft. FlyOrDie – online játékok fejlesztéséért kapta.

Az elektronikus kereskedelem csoportba a gazdálkodó szervezetek és a lakosság számára biztonságos, könnyen elérhető, már működő elektronikus kereskedelmi megoldások, valamint más interaktív szolgáltatások tartoztak. Első helyen a Carnation Consulting fejlesztette gépbolt elektronikus műszaki áruház weblapja végzett, második helyen pedig a Fotexnet Kft. által üzemeltetett DVDrent.hu.

Életműdíjat kapott az Arcanum Adatbázis Kft. Arcanum DVD-könyvtáráért. A különdíjat a következő pályázók kapták: a Typotex Kft. Babel web antológiájáért, Mihály Ágoston Erdélyi magyar falvak portáljáért, az Edumédia Bt. budapesti városnéző séták weboldalért és a WIWnet Szolgáltató Kft. a WIW közösségi weboldalért.

VASS ENIKÓ

KLICK Ha többet akar tudni

www.efestival.hu
www.matisz.hu
www.eol.hu

KONFERENCIA

IT a kereskedelemben

A kereskedelem átalakulásáról, hazai helyzetéről, illetve az ezek kapcsán felmerülő IT-igényekről és megoldásokról rendezett konferenciát a Synergon.

A globalizáció és az erősödő versenyhelyzet egyre inkább rákényszeríti a kereskedelmi vállalatokat, hogy kihasználják az informatika adta lehetőségeket; például vizsgálják a termékek iránti igényt, vagy adatokat gyűjtsenek az ügyfelek, vásárlók szokásairól – mondta Kozák Ákos, a GfK Hungária Piackutató Intézet üzleti igazgatója. Az előadó beszélt a jövő informatikai fejlesztéseiről, köztük az RFID-technológia fontosságáról.

Hazánkban jellemzően hibrid megoldásokkal találkozhatunk, vagyis a „kassza-funkciót” hagyományos pénztárgépek végzik, a készletgazdálkodást azonban már számítógépek – mondta Marián Andor, a Suvet marketingkutató cég munkatársa. Idén végzett kutatásaikból kiderül, hogy az integrálásra való törekvés nem cégméret, hanem inkább szektorfüggő.

Ez leginkább az élelmiszeriparra jellemző, mivel ott sokféle és gyorsan mozgó áru-készletet kell nyilvántartani, de a fejlesztési igények minden szektorban jelen vannak.

Várnai Tamás, a Synergon munkatársa elmondta, hogy egy kereskedelmi cégnek nem csak megszereznie kell az ügyfelet, hanem meg is kell tartania, mivel a biztos működés csak stabil ügyfélbázissal lehetséges. Ehhez érdemes tisztában lennie azzal, hogy miben különbözik a konkurenciától (például ár, arculat, minőség, márka, szolgáltatások), és ismernie kell ügyfeleinek igényeit, kezelni problémáikat és mérni elégedettségüket. Ehhez igénybe vehet külső erőforrásokat (piackutató cégek), de saját tapasztalataira is hagyatkozhat.

ÁROKSZÁLLÁSI GÁBOR

KLICK Ha többet akar tudni

www.synergon.hu/hu/aktuális

SZOLGÁLTATÁS

3 G-re készül a Sony Ericsson

Az idén mintegy 600 millió telefonkészüléket értékesít a Sony Ericsson, amelyek nagyobb része, csaknem hatvan százaléka kamerával ellátott telefon. - Cégünk a piac mintegy hat százalékát mondhatja magáénak - jelentette be budapesti sajtótájékoztatóján Jan Wareby, a Sony Ericsson eladásért és marketingért felelős európai alelnöke. Magyarországon idén várhatóan kétféle új mobil talál gazdára és ebből egyre több a Sony Ericsson készülék, így a cég már versenyben van a piacvezető helyért.

A Sony Ericsson egyébként három éve döntött úgy, hogy mobiljait kamerával együtt fejleszti tovább - választotta a Számítástechnikának az alelnök, miután Japánban rendkívül rövid idő alatt a kamerával ellátott készülékek részaránya kilencven százalékra emelkedett. Ez arról tanúskodott, hogy a fogyasztói elvárások

ba beépült a kamerával ellátott mobil. Ugyanez az elvárás megmarad a harmadik generációs UMTS készülékeknél is, így a cég karácsonyra forgalomba hozza első, ide tartozó prototípusait. A kereslet természetesen az ártól is függ. Ma egy átlagos készülék ára 157 euró, Japánban inkább a drágább készülékek találhatnak gazdára, míg egy európai átlagkészülék ára 100 euró alatt van. Wagner Tibor, a kelet- és közép-európai térség igazgatója szerint itthon még mindig a kamera nélküli telefonokat vásárolják, a Sony Ericssonnál a T 230-as model a legkelendőbb.

MUNKATÁRSUNKTÓL

KLICK Ha többet akar tudni
www.sonyericsson.com/termek
www.sg.hu
www.sonyericsson.com/sgp.jsp?cc

3G a Vodafone-nál is

A Vodafone bejelentette, hogy ügyfelei 2004. november 10-étől vehetik igénybe a 3G technológia kínálta adatátvitelét. A 3G adatkártya és 3G roaming szolgáltatás segítségével a vállalat havidíjas ügyfeleinek lehetősége nyílik külföldön széles sávú, ADSL-sebességgel kapcsolódni az internetre, illetve a vállalati hálózatokhoz. Ma Németországban, az Egyesült Királyságban, Ausztriában és Portugáliában használhatják a Vodafone Magyarország előfizetői a 3G hálózatot, de az országok listája folyamatosan bővül, így hamarosan Nyugat-Európa nagy részén is elérhetővé válik. A Vodafone emellett közel 50 országban és teljes magyarországi hálózatán biztosítja előfizetői részére a GPRS-hálózatot. A cég live! szolgáltatása már 13 országban működik 3G hálózaton is. Így Ausztriában, Franciaországban, Németországban, Görögországban, Írországban, Olaszországban, Japánban, Hollandiában, Portugáliában, Spanyolországban, Svédországban, Svájcban és az Egyesült Királyságban is elérhető.

Go for it!

SZOFTVER

Itthon is bemutatkozott az SAP Business One

Az SAP Hungary Kft., az üzleti szoftvermegoldások vezető nemzetközi szállítójának hazai leányvállalata bejelentette, hogy már a magyar piacon is elérhető a kis- és közepes vállalatok számára kifejlesztett átfogó ügyviteli megoldáscsomag, az SAP Business One. Az integrált rendszert a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumban tartott sajtótájékoztatótán mutatta be az SAP Hungary.

Magyarországon a vállalkozások számát tekintve meghatározók a kis- és közepes vállalkozások, számuk a tavalyi év végén hivatalosan 882 ezer volt, s a statisztikák további növekedésről tanúskod-

nak - derül ki a minisztérium közleményéből. A szakértő helyettes-államtitkára, Pongráczné Csákvári Katalin szerint a programcsomag megkönnyíti a kis- és középvállalkozások alkalmazkodását az új gazdasági környezethez és a változó vevői igényekhez, és ezzel megteremtí a számukra a versenyképessé válás lehetőségét.

Veres Zsolt, az SAP Hungary kereskedelmi igazgatója elmondta: az elmúlt évben két átfogó piacutatást is készítették a hazai kis- és közepes vállalkozások igényeiről, és ennek

alapján alakították ki az elsősorban a pénzügyi-számviteli feladatokat ellátó csomagot. A programcsomagot kínáló tizenegy partner már húsz pilótbevezetést végzett el a hivatalos bejelentést megelőzően, közülük hét rendszer már élesben működik.

A kereskedelmi igazgató elmondta, a leányvállalat tervei szerint évente mintegy 100 új rendszert szeretnének telepíteni. A pénzügyi, értékesítési, szolgáltatási, beszerzési, készletgazdálkodási és gyártási funkciókat tartalmazó, ötfelhasználós rendszer licenc- és bevezetési ára körülbelül 2,5-3 millió forintba kerülhet, vagyis a konkurensekhez hasonló árszínvonalon kínálják a szoftvert - tette hozzá Kelemen Róbert üzletfejlesztési igazgató.

MUNKATÁRSUNKTÓL

ONLINE
www.sap.com
www.it.sap.com/hungarycompany
szapinfo@itintelligence.de

ÜZLETPOLITIKA

A régióban terjeszkedne a Kventa

A hardverkereskedelemmel és az ehhez tartozó szolgáltatásokkal foglalkozó Kventa Kft. kilencven százalékos többségi tulajdonrészt szerzett az informatikai szolgáltató Answare Kft.-ben. A tulajdonosok tervei szerint a jövőben a két

cég működését teljesen összehangolják. A Kventa és az Answare működésének összehangolása a cégeknek és ügyfeleiknek egyaránt komoly előnyökkel jár, mivel

a közös ügyfélkör felé a cégek a jövőben szélesebb körű szolgáltatásokat tudnak adni - derül ki a sajtóközleményből. Ebből következően mindkét cég jelentős árbe-

vétel-növekedést vár, s ez nagymértékben javítja az üzemi eredmény szintet. A Kventa éves árbevétele meghaladja a 3 milliárd forintot, míg az Answare idei árbevétele 1 milliárd forint körül alakul.

A Kventa megközelítőleg egyéves előkészítő munkával választotta partnerének az Answare-t. A Kventa a közlemény szerint tovább folytatja a lehetséges akvizíciós célpontok feltérképezését, kiterjesztve a vizsgálatot a kelet-közép-európai régióra is. A további felvásárlások célja az árbevétel és a szolgáltatási portfólió dinamikus növelése és a regionális jelenlét megvalósítása.

Mozsik Tibor

KLICK Ha többet akar tudni
www.kventa.hu
www.answare.hu

Hihetetlen, de SAP!
 SAP Business One

itelligence

www.itelligence.hu

Vigye az üzletet magával

Professzionális notebook technológia megfizethető áron

Ideális megoldás mindazoknak, akik az alapvető számítógépes feladatok ellátására keresnek jó áron noteszgépet.

Egy asztali gép teljesítménye hordozható formában.

Olyan felhasználók számára tervezték, akiknek a teljesítmény, a kis súly és az ár egyaránt fontos.

Vezeték nélküli teljesítmény és erő a karcsú és stílusos Dell Latitude X300-ban.

Dell™ Inspiron™ 1150

- Mobile Intel Celeron 2600 MHz processzor
- Microsoft Windows XP Professional (magyar)
- 40 GB-os merevlemez
- 256 MB, 266 MHz DDR SDRAM
- 8x DVD / 24x CD-RW külső combo drive
- 15 colos XGA (1024 x 768) TFT színes kijelző

215 900 Ft

Az ár az ÁFA-t nem tartalmazza.

Dell™ Inspiron™ 5160

- Mobile Intel Pentium 4 processzor 3200 MHz HT technológia
- 1 MB gyorsító tárl
- Microsoft Windows XP Professional (magyar)
- 80 GB-os merevlemez
- 512 MB, 333 MHz DDR SDRAM
- 8x DVD-RW combo drive
- 15 colos UltraSharp SXGA (1400 x 1050) TFT színes kijelző

369 900 Ft

Az ár az ÁFA-t nem tartalmazza.

Dell™ Latitude™ D505 *

- Intel Pentium M Celeron 1500 MHz processzor
- WLAN READY
- 512 KB L2 gyorsító tárl
- Microsoft Windows XP Professional (magyar)
- 40 GB-os merevlemez
- 256 MB, 333 MHz DDR SDRAM
- 8x DVD / 24x CD-RW combo drive
- 15 colos XGA (1024 x 768) TFT színes kijelző
- 2.54 kg minimum súllyal
- 3 év garancia
- 31.8 mm x 338 mm x 273mm

279 900 Ft

Az ár az ÁFA-t nem tartalmazza.

Dell™ Latitude™ X300

- Intel Centrino mobil technológia, új alacsony feszültségű Intel Pentium M 1400 MHz processzor
- 2 MB L2 gyorsító tárl
- Microsoft Windows XP Professional (magyar)
- 40 GB-os merevlemez
- 640 MB, 266 MHz DDR SDRAM
- 8x DVD / 24x CD-RW külső combo drive
- Belső Bluetooth kapcsolat
- Intel Pro/Wireless 2002 vezeték nélküli hálózat
- 12.1 colos XGA (1024 x 768) TFT színes kijelző
- Opcionális X300 média slice
- 3 év garancia
- 275 mm x 233 mm x 19.8-24 mm
- Magnézium ötvöztetett számítógépborítás
- 1.32 kg minimum súllyal

414 900 Ft

Az ár az ÁFA-t nem tartalmazza.

* + AJÁNDÉK TÁSKA

LS COMPUTER
Telefon: 311 - 5456
Email: info@lsc.computer.hu

Karádi Informatika
Telefon: 388-4391
Email: info@karadi.com

Békéscsaba
Telefon: 52/537-306
Email: bekaestel@vnet.hu

VHCOM
Telefon: 72/333-967
Email: hoffmann.robbya@vhcomp.hu

Marker Informix
Telefon: 458 - 6078
Email: mgabor@marker.hu

Póli Computer
Telefon: 269 - 2587
Email: poli@policomputer.hu

Karakter
Telefon: 56/425-067
Email: vagoj@karakter.info

Zalaszám
Telefon: 92/502504
Email: enemeth@zalaszam.hu

Macropolis
Telefon: 478-4378
Email: gaspar@macropolis.hu

Plantrading
Telefon: 348 - 7798
Email: nyiri@plantrading.hu

Lansoft
Telefon: 32/502487
Email: mihaly.koranyi@lansoft.hu

UNICOMP
Telefon: 32/511-136
Email: szabol@unicomp.hu

Easy as **DELL**™
Klikk www.hrp.hu/dell

HRP

BIZTONSÁG

Szabadalom a biztonságért

Az Egyesült Államokban bejegyezték a McAfee szabadalmát, amelynek célja a szoftverek rosszindulatú viselkedésének azonosítása. A Detecting Malicious Software By Analyzing Patterns Of System Calls Generated During Emulation című szabadalom rendszerhívások szerkezetének elemzésével határozza meg, hogy a vizsgált szoftver mutat-e rosszindulatú sajátosságokat. Az emuláció izolált környezetben zajlik, amely megvédi a számítógépet az esetleges rosszindulatú programok támadásaitól.

A most bejegyzett szabadalom alapján például a szoftver emulációjával rögzíthető egy rendszerhívás-mintázat, amelyet egy operációs rendszerhez küld valamely szoftver. A rögzített rendszerhívás-mintázat azután összevethető egy olyan adatbázissal, amely gyanús mintázatú rendszerhívások adatait tartalmazza. A lefolytatott összevetés eredményét felhasználva az is meghatározható, hogy va-

jon a vizsgált szoftver mutat-e rosszindulatú viselkedést.

A fentiekben leírt folyamat tovább is folytatható, ha szükség van a valószínűsíthetően rosszindulatú viselkedés vizsgálatára. Sőt a megszakítási feltételek arra is használhatók, hogy bizonyos feltételek esetén leállítsák a fenti funkcionalitást. A folyamat például leállítható, ha az emuláció során megadott számú utasítást végrehajtott az ellenőrző rendszer, illetve akkor is, ha megadott számú rendszerhívás történt. Így a szoftveremuláció szabadalmaztatott felhasználása lehetővé teszi a hatékonyabb kutatást a valószínűsíthetően rosszindulatú viselkedések után.

MUNKATÁRSUNKTÓL

KLICK Ha többet akar tudni
www.mcafee.com

MEGOLDÁSOK

Oracle Grid Control

Működés közben ismerkedhetnek meg az érdeklődők az Oracle szerverekhez elkészített Grid Control alkalmazással. A Grid Control segítségével a vállalat számos együttműködő kiszolgálóját lehet csoportosítani, így azok egy egységként (grid) felügyelhetők.

A csoportok kezelése révén az adminisztrátorok egységes és automatizált műveleteket hajthatnak végre párhuzamosan több rendszeren. A különböző szerverek közös kezelése jelentősen csökkenti a rendszeradminisztráció időszükségletét és költségét.

A grid alapú megoldások sokat segítenek az IT-erőforrások jobb kihasználásában, ám minél több eszközt kell felügyelni, annál nehezebb feladatuk van a rendszergazdáknak. Az Enterprise Manager 10g Grid Control teljes körű központi bonyolító alapú felügyelőfunkcióval szolgál a teljes Oracle termékcsaládnak.

Az Oracle felügyeleti keretrendszere egyaránt megoldást ad önálló rendszerek és el-

osztott rendszerek esetében is, így a „grid”-be kapcsolt kiszolgálókat minden eddigénél könnyebben kézben lehet tartani.

HORVÁTH ÁDÁM

KLICK Ha többet akar tudni
www.oracle.com/technology/tech/grid
www.oracle.com/it/database

Közvetlen finanszírozás

Az IBM Global Financing kibővíti lízingszolgáltatásait Magyarországon, a Cseh Köztársaságban és Lengyelországban, s ennek keretében elérhetővé teszi közvetlen finanszírozási szolgáltatásait. Az IBM már több jelentős finanszírozási szerződést kötött a térségben. Az elmúlt hónapban született meg például az IBM Global Financing lengyelországi szervezete és a lengyel informatikai piac legjelentősebb szereplője, a Prokom Software SA közötti kétfélmillió euró értékű szerződés. A szervezet az IBM üzleti partnereit egész sor működőtőke-konstrukcióval támogatja és számos lízing, illetve finanszírozási megoldást kínál.

HARDVER

Közelebb a papírhoz

A Konica Minolta kifejlesztette a magicolor 2300W színes lézernyomtatójának utódját, a magicolor 2400W-t. Az új rendszerű nyomtatómű jobb minőségű nyomtatást ad. Közelebb került egymáshoz a nyomtatófej és a papír, s ettől az egész nyomtató kisebb lett. A fejlesztők áttervezték a rögzítő egységet is, s ettől a gépnek már nem kell 130 másodperc a bemelegedéshez, elég csak 45 másodperc. Az új PageScope Raster lapleíró nyelv jóvoltából az első oldalnak feleannyi idő sem kell a megjelenéshez, mint a 2300W-ben kellett.

A magicolor 2400W a Konica Minolta új, polimerizált gömbszemcsés festékével dolgozik; ez felakkorra, mint a hagyományos festékszemcse, és határozott gömb alakja van. Viasz is van benne, s emiatt a nyomtatóhoz nem kell külön olajozó egység.

Az új, itthon november közepén bemutatandó nyomtató színesben 5 lapot nyomtat percenként, fekete-fehérben 20 lapot. Legnagyobb felbontása 2400x600 pont/hüvelyk, s legfeljebb A/4-es nagyságú papírral dolgozik. Alapfelszereltsége: 200 lapos papírfiók, 32 megabájt memória és USB 2.0-s kapu. Gyártója irodai és otthoni felhasználók figyelmébe ajánl-

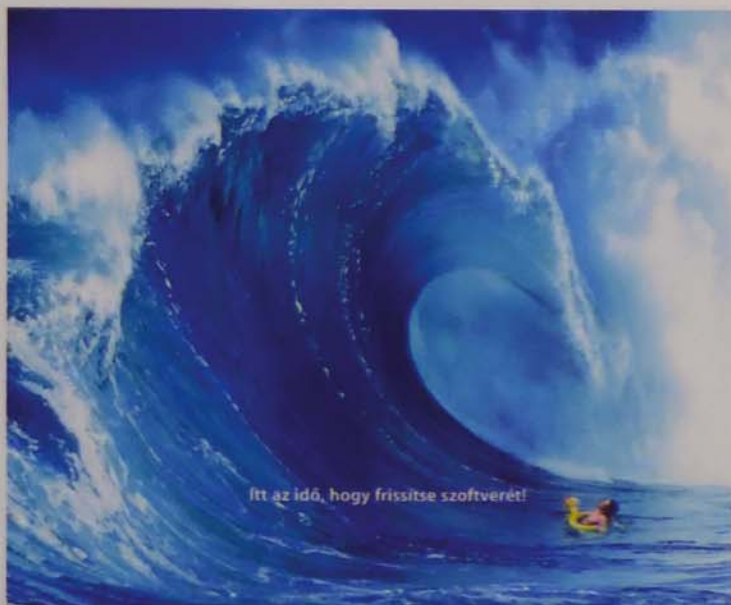
magicolor 2400W

ja. A nyomtató nettó végfelhasználói ára 89 900 forint.

Ha valaki szeretné kipróbálni a készülék képességeit, feltölthet egy nyomtatandó állományt a Konica Minolta Magyarország Kft. webhelyére, s a cégtől díjmentesen megkapja a kész nyomtatot.

EGYED ZSÓKA

KLICK Ha többet akar tudni
 Online: www.minolta.hu
www.minolta.hu/tesztyomtatas

Itt az idő, hogy frissítse szoftverét!

Utolsó lehetőség az AutoCAD 2000i felhasználóknak, hogy szoftvereiket frissítsék!

2005. január 15. után az AutoCAD 2000i és AutoCAD 2000i alapú licenccel többé már nem frissíthetők. Másznapra ki az utolsó kedvezményes lehetőséget!

Az új AutoCAD 2005 alapú termékek minden előigényelt kényelmébe teszik a frissítési adatok frissítésüket, megőrzésüket és kezelésüket. Gyorsabban nyílik meg a fájlok, lényegesen csökken a fájlméret, és egy továbbfejlesztett DWG fájlkonstruktor használható, amely a csapát minden tagja számára megkönnyíti a frissítési adak felkhoz való hozzáférést.

További információit a www.autodesk.hu honlapon talál. 30 nappal ingyenes próbát nyújtunk az új 359-9978-as telefonszámot.

Autodesk

HARDVER

Megjelent a PowerDVD 6

A CyberLink megjelenteti díjnyertes és iparvezető PowerDVD lejátszójának legújabb verzióját, amely a cég szerint kiváló lejátszási minőséget kínál a PC-knek. A PowerDVD támogatja a high-definition audio- és videolejátszást és együttműködik

a DVD-/+VR, WMV-HD, MLP Lossless, MPEG-4 AVC (H.264), DivX Pro, DTS, Dolby Digital EX, MP3, Dolby Pro Logic IIx, Dolby Headphones, Dolby Virtual Speakers formátumokkal.

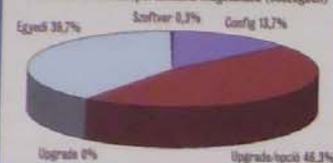
MUNKATÁRSUNKTÓL

Változatlan a Sulinet program iránti érdeklődés

Kiszler Ferenc, a Sulinet Expressz Programiroda igazgatója a Számítástechnika kérdésére elmondta, hogy a Sulinet program iránt továbbra is nagy az érdeklődés. Ezt a július elejével életbe lépett változtatások szinte egyáltalán nem befolyásolták, bár nyáron a forgalom kicsit csökkent. Ennek oka azonban az volt, hogy a nyaralási szezonban az emberek nem vásárolnak informatikai eszközöket.

Az eladások száma is folyamatosan növekszik: csak októberben a programban részt vevő számítástechnikai eszközök forgalma elérte az egymilliárd forintot. Ez a növekedés a számítások szerint az év végéig fog tartani, mivel a vásárlási kedvet most három tényező is pozitívan befolyásolja: egyrészt közeledik a karácsony és előreláthatólag sokan fognak informatikai eszközöket ajándékozni, másrészt az

Értékesítés termékcsoportonkénti megoszlása (összesen)

elkövetkező időszakban az emberek – a tizenharmadik havi fizetés jóvoltából – több pénzt tudnak erre a célra fordítani, harmadrészt pedig az év végéhez közeledve egyre rövidebb időtartamra kell hitelezni, emellett az adókedvezményt is hamarosan vissza lehet igényelni az APEH-től. Kiszler Ferenc hozzátette, január óta mintegy 13,5 milliárdos forgalmat értek el és úgy számolnak, hogy az év végéig még ugyanekkora forgalom várható.

SZOLGÁLTATÁS

Gyorsabb internettel a hálón

Megnövekedett a szélessávú ADSL internet sebessége a Matáv területén, és a UPC is megemelte a kábelen továbbított internet sebességét. A változásokat a piaci verseny éleződésével magyarázzák. A Matáv november elején bejelentette: szolgáltatási területén november 16-tól folyamatosan és díjtalanul növeli az ADSL-hozzáférések sebességét.

Az ügyfelek a legkisebb csomagnál a maximális letöltési sebesség 1/3-os növekedését, az összes többi csomag esetében pedig a korábbi sebesség dupláját érhetik el változatlan ár és változatlan szerződési feltételek mellett. Kis Sándor üzletvezető arról is beszélt, hogy egyes helyeken a szélessávú sebesség bővítésének műszaki korlátai vannak, de ezek általában megoldhatók. A sebesség növelésére a karácsonyi időszakot tartották a legalkalmasabbnak, hogy az ADSL is vonzó karácsonyi ajándék lehessen. A Matáv sajátos szereplője az ADSL-piacnak, ezért ajánlatai kialakításával arra is tekintettel lesz, hogy a kiskereskedők differenciált, egyéni igényekre szabott csomagokat ajánl-

hassanak. A UPC is november elején jelentette be, hogy a következő hónap elejétől változatlan havidíj mellett megduplázza a chello classic szolgáltatás átviteli sebességét, a chello plus szolgáltatás sebességét pedig a háromszorosára növeli.

Szűcs László, a UPC Magyarország sajtókapcsolati igazgatója a Számítástechnika kérdésére elmondta: a szélessávú internet sebessége egy öngörjesztő folyamat következtében növekszik. Az interneten lévő szélessávú tartalmak miatt a felhasználók nagyobb sebességre szeretnének kapcsolni, a meglévő, nagy sebességű szélessávú internet pedig a minőségi tartalom megjelenését idézi elő. A jövőben a szolgáltatók vélhetően jobban differenciálnak majd tarifacsomagjaikkal is, hiszen a felhasználók internetezési szokásai is eltérők – fejezte be Szűcs László.

VASS ENIKŐ

KLIKK Ha többet akar tudni

www.chello.hu
www.matav.hu

gyere a hálóba...

ADSL internet
akár **3992 Ft-ért!***

*Az EnterNet új ADSL csomagja perc alapú forgalmi díjas. Az alapdíj 20 óra hozzáférést tartalmaz, ezen felül a forgalmi díj 2 Ft/perc, de legfeljebb 8900 Ft havonta.

Az EnterNet ADSL csomagjait keresd a viszonteladó partnereinknél, illetve az **Elektro Pont** szaküzletekben.

18

enternet
ADSL(1) 888 2001
enternet.hu

Az árak a 25%-os ÁFA-t nem tartalmazzák!

ÜZLET és kommunikáció

Több internetes vásárló

Az online vásárlások forgalma az idén elérheti a 11 milliárd eurót Németországban – jelez előre a GfK Piackutató Intézet. A német fogyasztók az első félévben 5,3 milliárd euró értékben rendeltek a világhálón főleg könyvet, ruházati cikket, hardvert és elektromos háztartási készüléket. A növekedés fő oka, hogy az internethasználók száma egyetlen év alatt 6 millióval bővült, és meghaladja a 38 milliót. A felmérés szerint az internet intenzívebb használata a bolti és csomagküldő kereskedelem rovására megy. **(szt.hu)**

Növekvő szerverpiac

A kereskedelmi rendszerek és szerverek eladásainak mértéke 2003-ban 16 százalékkal nőtt a kelet- és közép-európai térségben, és az IDC legújabb tanulmánya szerint a piac várhatóan az idén is további 20 százalékkal bővül. A piac elmozdult az x86 alapú szerverek felé, ennek jövőtől az eladások értéke a régióban tavaly mindössze 1,1 százalékkal növekedett. **(Cikkünk a 12. oldalon)**

Háború a filmcserélők ellen

Az amerikai mozgóképzövetség, az MPAA november 16-ától jogi úton lép fel az online filmcserélők ellen. Ez hasonló lesz a zeneipar (RIAA) kampányához, amelynek során a cégiások több száz személy ellen indítottak pert, akik a peer-to-peer hálózatokon cserélték jogvédett anyagokat. Az MPAA minden egyes filmért, amelyet jogtalanul terjesztettek, akár 30 ezer dollár kártérítést követelhet, és ha a szándékosság vádja bizonyított, akkor ez az összeg a 150 ezer dollárt is elérheti. **(IDG News Service)**

Hogyan készítsünk CRM-rendszert?

Mára a vállalatok nagy része, és lassanként a közintézmények is elfogadták, hogy az ügyfelek elégedettsége a hosszú távú siker záloga. Egyes cégek ennek megfelelően jelentős pénzt és energiát fektettek egy jól működő ügyfélkapcsolati (CRM, Customer Relationship Management) rendszer bevezetésébe, míg mások csak az igények felismeréséig jutottak. Egy dolog azonban biztos: a befektetések szinte sosem hozták az elvárt eredményeket. Ennek okaira a Meta Group Stratis tanácsadói adnak választ **(Összeállításunk a 14. oldalon)**

Nehéz megjósolni a PeopleSoft jövőjét

Az elmúlt 16 hónapban az Oracle kampányt folytatta az egyik fő riválisa felvásárlására, az üzlet létrejötté azonban elég valószínűtlennek látszott. A versenyhatóságok lehetséges ellenállása csak az egyik tényező volt, de a legfőbb akadályt az Oracle számára az integrált vállalatirányítási rendszert szállító PeopleSoft menedzsmentjének ellenállása jelentette. Amíg a PeopleSoft élén olyan vezérigazgató állt, aki elképzelhetetlennek tartotta, hogy a céget bármennyiért is megvegye az Oracle, addig az egyik legnagyobb üzleti szoftverszállítónak kevés esélye volt a vásárlásra, pedig az Oracle részvényeseknek tett ajánlatának értéke elérte a 7,7 milliárd dollárt.

A napokban azonban menesztették Craig Conway-t, a PeopleSoft éléről; ezután a cég igazgatója, Steven Goldby úgy nyilatkozott, hogy nyitott lenne a tárgyalásokra az Oracle-lel, ha jó árat tudnának ajánlani. Ezzel a két cég közötti patthelyzet ki-mozdult a holtpontról, most a felek kívánnak. Az elemzők véleménye a felvásárlás valószínűségéről vegyes képet mutat. A PeopleSoft igazgatótanácsa olyan vezérigazgatót választott David Duffield személyében, aki a régi ügyfelek érdekét tartja szem előtt, ez a lépés azonban azt sejteti, hogy gyors megegyezés továbbra sem várható.

Ugyanakkor a részvényesek érdeklődése egyre intenzívebb lehet, ahogy növekszik az Oracle ajánlatának értéke, emellett pedig már szinte valamennyi érintett versenyhatóság jóváhagyta az egyesülési tervet. A Yankee Group elemzői szerint az igazgatótanács éppen azért bízhatta meg Duffieldet, mivel azt remélik, hogy meggyőzheti a részvényeseket, ne szavazzanak a kivásárlásra. Bár az elemzők szerint ő már nagyjából beletörődött abba, hogy az Oracle bekebelezi a céget.

Az Oracle ajánlata még kedvezőbb lehet, ha tovább nővel az ajánlat értékét, abban azonban a szakértők egyetértenek, hogy csak addig mehet el, ameddig nem kockáztatja, hogy elidegeníti magától saját részvényesét.

A PeopleSoft ügyfelei kénytelenek folyamatosan azzal szembeesni, hogy a szállítójuk jövője bizonytalanná vált, így a legjobb, amit tehetnek, hogy a korábbi befektetéseik védelmében átállnak a legújabb verzióra, ha a PeopleSoftot felvásárolják – tanácsolta Barry Wilderman, a Meta Group elemzője, aki ma 80 százalék esélyt lát arra, hogy a felvásárlás megtörténjen a közeljövőben.

Növekvő szerverpiac

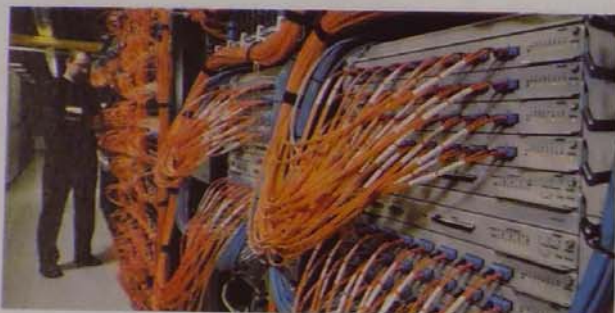
A kereskedelmi rendszerek és szerverek eladásainak nagysága tavaly jelentősen nőtt Kelet- és Közép-Európában, és az IDC felmérése szerint a következő években is várhatóan tovább bővül a piac

A kereskedelmi rendszerek és szerverek eladásainak mértéke 2003-ban 16 százalékkal nőtt a kelet- és közép-európai térségben, és az IDC legújabb tanulmánya szerint a piac várhatóan az idén is további 20 százalékkal bővül.

A felmérésből kiderül: a piac elmozdult az x86 alapú szerverek felé, ennek jóvoltából az eladások értéke a régióban tavaly mindössze 1,1 százalékkal növekedett, ez az érték azonban 15 százalékkal emelkedhet 2004-ben.

Bár Kelet- és Közép-Európa továbbra is az egyik legheterogénebb terület a kereskedelmi rendszerek és szerverek te-

rén, néhány, a növekedés jelenlegi szintjét fenntartó tényezőt mégis ki lehet említeni. A térség nyolc államának csatlakozása az Európai Unióhoz és a Bulgáriával, Romániával, valamint Horvátországgal folytatott csatlakozási tárgyalások

közvételezése az Európai Unióhoz és a Bulgáriával, Romániával, valamint Horvátországgal folytatott csatlakozási tárgyalások

várhatóan a térség további gazdasági növekedését és modernizációs programok indítását teszik lehetővé. Emellett a kormányzatoknak és a vállalatoknak a nemzetközi szabványokhoz kell igazítaniuk rendszereiket, hogy megfeleljenek a nemzetközi szabályozásnak.

KULCSSZÓ A VERSENYKÉPESSÉG

A kulcsszó a legtöbb esetben a versenyképesség – hangsúlyozta *Darian Bird*, az IDC elemzője. A kormányzattól a nagyvállalatokon át a kisebb magánvállalkozásokig mindenkinek hatékonyabbá kell válnia és egy nemzetközi környezetben kell tevékenykednie. Mindez hardver upgrade-ekkel jár, különösen a kis- és közepes vállalkozások körében – tette hozzá.

Mivel Oroszországnak van a legnagyobb népessége, érthető módon 2003-ban is ez volt a legnagyobb piac, és ez a helyzet a jövőben sem változik. A második, illetve harmadik helyet Lengyelország, valamint a Cseh Köztár-

saság érte el. Ez a három ország együttesen az összes eladások volumenének 64 százaléka.

A HP 2003-ban továbbra is megőrizte domináns pozícióját a kereskedelmi rendszerek és szerverek kelet- és közép-európai piacán, és ez valószínűleg idén is így marad; a dobogóra az IBM és a Dell fért még fel. A helyi piac nagysága révén régiós szinten is negyedik, illetve ötödik helyen végzett két orosz szállító, az Aquarius és a Kraftway. Ez az öt gyártó összesen a szerverek és rendszerek piacának 58 százalékát adta az elmúlt évben. A piac ezzel együtt rendkívül kompetitív, a 20 legnagyobb szállító sem éri el együtt a teljes volumen kétharmadát.

OLCSÓ RENDSZEREK

2003-ban a kelet- és közép-európai szerverpiacot az alacsony árfekvésű, 25 ezer dollárnál olcsóbb szerverek uralták: az IDC adatai szerint a teljes eladás 97,6 százalékát ezek a gépek tették ki. A folyamatosan csökkenő árak és a kis- és közepes vállalkozások egyre nagyobb igényei révén ez a szegmens volumenben 18,9 százalékkal növekedett.

Az elmúlt évben a Windows szerverek az összes eladás 80 százalékát tették ki a régióban. Miközben a Unix és a Novell piaca csökkent, a Linux-szegmens volumene 72,2 százalékban növekedett.

MOZSIK TIBOR

DÖNTÉSHOZÓKNAK

MEGHÍVÓ

A CW-Számítástechnika Informatikai és üzleti hetilap és a PC WORLD magazin
2004. november 23-án, kedden

Mobile content and business solutions

Professzionális eszközök, professzionális szolgáltatások

címmel szakmai napot rendez, amelyre ezúton tisztelettel meghívjuk Önt és Kollégáit.

Az egész napos rendezvény során szakértők a telekommunikációs és informatikai rendszerek integrálásából kialakított megoldásokat mutatnak be. Külön kiemelten foglalkozunk a mobil fizetési lehetőségekkel és ezek biztonságával.

A rendezvény helyszíne:

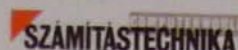
E. C. E. City Center – Corner Rendezvényközpont, 1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 12.

Tervezett témáink:

- Mobil adatátviteli technológiák hasznosítása (GSM, SMS, WAP, GPRS, TETRA)
- Üzleti megoldások a mobil tartalomszolgáltatásban
- SMS alapú üzleti szolgáltatások a vállalati és közigazgatási szférában
- E-tartalom mobil eszközökön (tábla PC, notebook, palm, telefon)
- Mobil bankolás (m-banking) és a mobil fizetés (m-payment), illetve az m-commerce
- Mobil iroda, mobil eszközök vezetékes nélküli hálózatok
- Mobil szolgáltatások és vezetékes szolgáltatások együttes alkalmazásának előnyei

A rendezvény ideje alatt a kiállítóteremben szakmai konzultációra nyújtunk lehetőség előadóinkkal. Jelentkezési lap és naprakész információk a részletes programról a www.cio.hu weboldalon.

MÉDIAPARTNEREINK A

SZAKMAI
PARTNEREINK

TRENDEX

itelligence

Bitekre készen

Az elektronikus adóbevallás egyre szélesebb körű elterjedésével hamarosan rossz emlékké szelidülhetnek a bevallás határidejét megelőző napok, amikor hosszú sorok kígyóznak a postákon

Nem ideális ez az állapot az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatalnak, de a változtatásokat csak lépésenként lehet bevezetni. Legelőször a 3000 legnagyobb adófizetőnek számító magyar vállalkozást „terelték át” az elektronikus adóbevallás és adatszolgáltatás módszereire. Ez a hároméves cég az idén február 1-jétől az APEH eBEV-rendszerével dolgozik. Több száz cég már ismerte a módszert, hiszen a Pest Megyei és Fővárosi Kiemelt Adózók Igazgatóságához (KAIG) tartoztak, így eddig is hasonló módon léptek kapcsolatba az adóhivatallal. Az eBEV digitális aláírással hitelesített, a nyilvános internetes hálózaton beküldött elektronikus adóbevallás, amelyet az APEH informatikai rendszere már minden különösebb átalakítás nélkül feldolgoz.

Tovább bővül a kör

Az elektronikus adózás fejlesztésével nem áll le az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal – jelentette ki *Futó Iván*, a hivatal elnökhelyettese. 2005-ben már a tízezer legnagyobb magyar adózó fogja az interneten keresztül, elektronikus aláírással hitelesítve teljesíteni adóbevallási és adatszolgáltatási kötelezettségeit. Erre az APEH többek között az informatikai infrastruktúra jelentős fejlesztésével, illetve a telefonos ügyfélszolgálat bővítésével készül fel.

Az adózók „mérését”, a legnagyobb adóteljesítmény meghatározását az adózók bruttó költségvetési kapcsolatának mérése teszi lehetővé. A 2003-ban bevezetett fogalommal, az adóteljesítménnyel határozzák meg a 10 ezer legnagyobb adózó

körét. Bár az ide tartozók a gazdaság többi szereplőjéhez képest kiemelten sok befizetést teljesítenek, létszámuk csekély: az összes magyar adózó kevesebb mint egy százalékát képviselik, adóteljesítményük azonban közel kétharmada az összes magyarországi adóteljesítménynek.

Gyors és pontos szolgáltatás

A nagy összegű befizetésért az adózók joggal várják el az olcsó, gyors és pontos szolgáltatást. Az eBEV-kör kialakításának legfontosabb célja éppen ez volt, vagyis az adózók adminisztratív terheinek csökkentése, illetve az APEH szolgáltatásainak magasabb színvonalra emelése. Nem elhanyagolható az adóhatóság „papírtakarékossága” sem, hiszen a tízezer eBEV-kör egyben háromszázötvenezerrel kevesebb bevallás hagyományos rögzítését, azaz digitalizálását jelenti. Csökken az ezekhez az adóbevallásokhoz tartozó hibák száma is, mivel a rögzít-

tés kimaradásával éppen az egyik legnagyobb hibaforrás szűnik meg.

Az elektronizálást és ennek fontosságát nem csak a belföldi igényekkel lehet alátámasztani. Hazánk az EU-csatlakozással megszüntette a belső vámhatárokat az unió tagországai felé, de megmaradtak az adatszolgáltatási kötelezettségek, amelyek az értékesítésekről szólnak. Magyarország ugyanezekről az országoktól kontrolladatokat kap, ezekből tudható, hogy mely EU-tagországból érkeztek magyarországi partnernek.

Kártyák a hitelesítéshez

Az elektronikus adóbevallás az adatforgalom gyorsasága, folyamatos működése és az eredmények pontos értékelhetősége szempontjából is előrelépés. Hogy ez valóban fontos terület, azt az adat is mutatja, miszerint az eBEV-körbe tartozó összesen 9920 társas vállalkozás háromnegyedének EU-s (közösségi) adószáma is van. Az adózó nem marad magára a váltás során. Az APEH térítésmentesen rendelkezésre bocsátja az elektronikus aláíráshoz szükséges, regisztrált és személyre szóló intelligens kártyákat (adózónként legfeljebb hármat) a kártyaolvasó eszközzel együtt. Az adóhatóság

várhatóan november végétől kezd eljutni az adózókhoz ezeket az eszközöket.

Kisebbség is elkezdhetik

Az elektronikus adóbevallás mára már elfogadott, a kisebb problémáktól eltekintve könnyen használható módszerre vált azok körében, akiket a jogszabályok erre köteleztek. Az APEH elektronikus adózási segédesszövegeit azonban nem csak kényszerből használják: évről évre egyre több vállalkozás és magánszemély adja le adóbevallását az adóhatóság weblapjáról letölthető segédprogramokkal ellenőrzött és nyomtatott lapokkal. Ez egyben azt is jelzi, hogy a lakosság és a kisvállalkozók körében az informatikai fejlettség már elért egy megfelelő szintet. A képet árnyalja azonban, hogy a legnagyobb adózók „háromezres” csapatában is volt még olyan vállalkozás, amely nem rendelkezett internetes kapcsolattal.

A további fejlődést *Futó Iván* a szolgáltatások körének bővítésében, az elektronikus adózási lehetőségek kiterjesztésében látja. A tervek szerint később lehetőség nyílik arra, hogy a személyi jövedelemadó-bevallásokat a *magyarorszag.hu* internetes kormányzati webportálon át lehessen intézni, persze a regisztráció és a megfelelő azonosítás után, illetve ugyanitt megtekinthető és jóváhagyható lesz az APEH által megállapított adóösszeg. A hivatal erre az informatika, valamint az ügyfélszolgálat területén is fejlesztésekkel készül. A segélyhívások mai számát nehézség nélkül kezeli a hivatal, legyen szó akár ausztráliai távtelepítésről, akár a bevallásokhoz kapcsolódó szakmai kérdésekről. Az internetes adóbevallás a postai sorban állástól is megkíméli az adózókat.

TRAUTMANN BALÁZS

ONLINE

www.afeh.hu/ebev_root/ebkezdo.htm
www.magyarorszag.hu

Adatok biztonságban

Mivel az adózással kapcsolatos adatok bizalmasak, így nagy figyelmet kell fordítani a védelmükre. Az APEH belső rendszereit több, egymástól független tűzfalrendszer is védi, s ezek között van a teljesen saját, belső fejlesztésű megoldás is. A betörők dolgát ez igencsak megnehezíti, mivel elméletileg sem dokumentáció, sem ismert hibalista nincs ezekkel kapcsolatban. Az eddigi támadások az APEH közlése szerint mindig elakadtak, si-

keres behatolásról nem tudnak; csak egyetlen esetben sikerült DoS-támadással ideiglenesen túlterhelni a szervereket. A biztonság mellett a rugalmasság is az elektronikus módszerek mellett szól, hiszen az adózó akár az utolsó pillanatban is elküldheti bevallását. A bevallás esetleges formai hibáit a kitöltést végző alkalmazás automatikusan kijavítja, s ez az adóhatóságnak is kevesebb munkát ad és költséget takarít meg.

KLIKK **Korábban**

www.szft.hu/cikkok/figtalisado
www.szft.hu/cikkok/nlomjagztat

Cégek számára is...

Váltson szélessávú

FLEXIadsl

internetkapcsolatra!

Részletek: www.vivanet.hu • 06-40/20-90-20

Belépési díj nélkül, már havi bruttó

4975 Ft-ért

VIVAnet
Magyarország
Internet Szolgáltató

Hogyan készítsünk...?

A menedzsmentben felmerül a kétély a CRM-megoldások hasznosságát illetően, ha a befektetések nem hozzák az elvárt eredményeket. Mi-lyen okok vezethetnek ide? Köztudott, hogy a vállalat a CRM-et egy informatikai rendszer bevezetésével azonosítja, és nem veszi kellőképpen figyelembe a CRM ügyfélközpontú ügyfélkezelési filozófiáját; ez tehát a sikertelenség egyik fő oka. A vállalat CRM központúságát vezetői és szakértői szinten egyaránt egy nagy informatikai projektként értelmezik, s elfelejtik, hogy önmagában még a legkorszerűbb CRM-rendszer sem javítja az ügyfelek kiszolgálását. Gyakran előfordul hi- ba, hogy a vállalat stratégia nélkül vág bele az ügyfélközpontú működés megvalósításába.

A SIKER KULOSA A PROJEKTMENEDZSMENT

Első lépésként ezért a vállalati stratégiából kiindulva (szükség esetén akár annak módosításával) le kell vezetni egy CRM-konceptiót, stratégiát. Meg kell vizsgálni a piacokat, az egyes ügyfélszegmenseket, a szegmenseknek alkalmazandó ügyfélkezelési stratégiát és az elérendő célokat. Stratégiái szinten el kell választani a tömeges ügyfélkezelést az egyéni ügyfélkezeléstől. Az ügyfelek tömeges kezelésénél az adott szempontok szerint hasonlóan viselkedő ügyfeleket csoportokba sorolják, és egyformán kezelik. Az egyéni jellegű ügyfélkezelésnél a lehető legtöbb adatot tároljuk egy ügyfélről. A következő lépés az üzleti terv elkészítése, amely pontosan definiálja a megtérülési pontokat. A megtérülés ny- gyeléséhez konkrét, mérhető mutatókat és mérési eljárásokat kell kidolgozni. A mérési eredményeket előre meghatározott rendszerességgel meg kell adni a felső vezetésnek.

A CRM-szemlélet meghonosítását - jellege miatt - projekt-szervezetben érdemes megvalósítani. Általában informatikai, üzleti és ügyfélszolgálati alprojektek alakulnak. Ha a projektmenedzser korábban informatikai jellegű projekteket vezetett, fennáll a veszély, hogy nem kap kellő súlyt, esetleg teljesen kimarad az üzleti folyamatok felmérését és CRM szempontú át- szabását célzó alprojekt, illetve a dolgo-

zók ügyfélhez való viszonyát átformáló kommunikációs alprojekt.

A vállalati CRM-bevezetéseknel hangsúlyosan jelentkező általános probléma, hogy a projektmenedzser a szervezet egy egységének dolgozójaként nehezen tud a szervezet egészen átívelő változást keresztülvinni. Jó megoldás lehet külső, független projektmenedzsert megbízni egy erős belső vezető heti jellegű felügyeletével. Ennek hátránya lehet, hogy a külső projektmenedzser nem ismeri kellő mélység-

ben az adott céget, ez azonban abból a szempontból előnyös, hogy nem kötik a vállalatban lévő esetleges rossz beideg- ződések, hatalmi viszonyok.

A „HÁROMLÁBÚ SZÉK” MODELL

Az ügyfélközpontú vállalatoknál a CRM-rendszert úgy kell elképzelni, mint egy háromlábú széket. Az első lábat a vásárlókkal kapcsolatos ismereteink adják (például vásárlói ciklus, fogyasztási szokások). Ezek általában minden vállalatnál elér- hetők, de megfelelően kell őket rendszerezni, és csak a releváns információkat kell megtartani. A második láb a CRM-rendszert támogató üzleti folyamatok fej-

lesztése; ezek töltik meg tartalommal a vásárlói ciklus meghatározása során kapott eredményeket. Meg kell határozni és be kell vezetni a vásárló központba helyezé- sét szolgáló intézkedéseket az értékesítés, a marketing és az ügyfélszolgálat esetében egyaránt. A szegmentáció eredménye- it figyelembe véve a folyamatoknak elég

rugalmasnak és jól kombinálhatónak kell lenniük, hogy kiszolgálhassák a vásárló sokrétű igényeit.

A harmadik láb „fogható meg” a leg- könnyebben: ez a vállalat teljes belső informatikai környezete. A piacon fellel- hető CRM-megoldásokkal kapcsolatban a META Group véleménye szerint a belá- tható jövőben megmaradnak a heterogén CRM-rendszerek. A vállalati alkalmazás- portfóliónak jól különíthető aegységei vannak, mint a működéssel, együttműkö- déssel, az elemzéssel és integrációval kapcsolatos aegységek. Ezek mindegyi- ke több egymással összefüggő funkció- halmazt takar, nem szükségszerűen egy rendszerben megvalósítva, hanem rend- szerek fölött átnyúlva. Bármelyik láb hi- ányzik vagy rövidebb, a szék billegni fog, vagy fel is dől.

INFORMATIKA ÉS FOLYAMATOK

Tegyük fel, hogy elkészült a CRM-kon- cepció - az informatikai stratégia és a CRM-rendszer bevezetésekor vár- ható alkalmazásportfólió alapján. Ekkor a következő lépés auto- matikusan egy dobozos CRM- rendszer beszerzésére irányuló pályázat kiírása szokott lenni. Sok esetben ez az „automatikus” pályázat hozza a CRM-megva- losítás legtöbb problémáját. A do- bozos rendszer önmagában nem elég; szükség van a megfelelő adat- tárház, ügyfélszolgálati és értékesíté- si háttérrendszerek, CTI (komputer- telekommunikációs integráció - Computer- Telecom Integration), illetve a közöttük lévő adatkapcsolati igények pontos fel- mérésére, szükség esetén a hiányzó ele- mek elkészítésére.

Egy másik lehetőség a meglévő alkal- mazásportfólió elemeinek szorosabb in- tegrációja, új funkciók hozzáfejlesztése, funkciók átcsoportosítása más rendszerek- be. Ez jóval több előkészületet, tervezést igényel, de a megvalósítás általában ol- csóbb lesz, és kevéssé terheli a szerveze- tet. Általában a meglévő rendszerekből épített CRM-rendszer a filozófia kialakítá- sa szempontjából hatékonyabb, de később (2-3 év múlva) megfontolandó egy dobo- zos rendszer bevezetése, mivel a vállalat további fejlődéséhez kellően fog a dobozos rendszerekbe beépített know-how. Ennél a megoldásnál már a tervezéskor figyelni kell arra, hogy a dobozos szoftverekkel könnyen integrálható adatstruktúrákat, funkciókat, és interfészeket hozzunk lét- re. Végeredményben egy alacsonyabb koc- kázatú, összességében nem drágább CRM- megoldást kapunk. Mindkét esetben fon-

Szervezeti kultúráváltás

Magyarországon 15 évvel ezelőtt még tel- jesen hétköznapi volt, hogy a „szolgáltató oldali ügyfélkapcsolati képviselő” (bolti el- adó, ügyintéző) kiskirályként viselkedett, ha az ügyfél udvariasan kért valamit. Ez a szemlélet nagyrészt már megváltozott, bár a közszférában és a nagyvállalatoknál még van fejlődési lehetőség. A CRM-pro- jektet általában kimarad, vagy nem a megfelelő minőségben készül el az üzleti folyamatok ügyfélközpontúbbá tétele, és a dolgozók szemléletének megváltoztatása. A dolgozóknak meg kell ismerniük és el kell sajátítaniuk azt a gondolkodásmódot, miszerint a fő cél az ügyfél megfelelő kis- zolgálása, és néha olyan feladatokat is el kell végezniük, amelyek a munkaköri leírá- sokban nem szerepelnek, főleg a probléma kreatív továbbítása és megoldása terén. Nemcsak az értékesítőnek és az ügyfél- szolgálatnak, hanem a szolgáltatás vagy termék megvalósításában részt vevők számára is elengedhetetlen ennek a szem- léletnek a kialakítása. A dolgozók mérési és ösztönzési rendszerét is ennek megfe- lelően kell kialakítani.

tos, hogy a meglévő és a várható alkalma- zásportfólió felmérését, a CRM-rendszer il- leszkedési pontjainak meghatározását a pályázat előtt végezzük el, és ennek megfelelően válasszunk rendszert. A szál- lítót azonban ne kényszerítsük bele olyan megoldásokba, amelyeket rendszere nem támogat megfelelően.

A CRM meghonosítása a vállalat életé- ben nem korlátozható egy projektre. Sok vezető véli úgy, hogy végigvisz egy CRM- projektet, és megtörténik az átalakulás. A CRM egy filozófia, olyan cél, amelyhez sok kisebb-nagyobb projekten keresztül lehet eljutni. A vállalat teljes mentalitásá- nak kell megváltoztatnia, és ez időbe telik. A nemzetközi tapasztalatok alapján az át- meneti időszak 5-7 évig tart, ezért nagy türelemre van szükség. Az átállási folya- matot jól meghatározott, mérhető szem- pontok mellett kell véghezvinni, folyamá- tosan monitorozva a célok alakulását, módosítva, alakítva, finomhangolva a rendszert, amíg a vállalat el nem ér a kí- vánt állapotba.

MITNYIK BÉLA-VÉGH ISTVÁN
Meta Group Stratix

KLIKK Korábban

www.szf.hu/tikkek/crm_ibm
www.szf.hu/tikkek/crm_bank
www.szf.hu/tikkek/ugyfeleszolgaltat

TOSHIBA NOTEBOOK VERHETETLEN ÁRON!
FELÜLMÚLHATATLAN TELJESÍTMÉNY ÉS MULTIMÉDIÁS LEHETŐSÉGEK

További információ:
www.technotrade.hu

Ne maradj le róla!

Sulinet
expressz

Papír helyett bitek

Lassan Magyarországon is egyre nagyobb teret nyernek az elektronikus dokumentumkezelő rendszerek. Azok a cégek, amelyek már bevezették, jól ismerik előnyeiket, de sokaknak még mindig idegen a bitekben tárolt akták világa

A pénzügyi és az informatikai szakértők véleménye szerint érdemes a hagyományos aktahalmokat szerverekre cserélni: biztonságosabb, gyorsabb, olcsóbb lehet az ügymenet, és ez jótékony hatással van a vállalatok üzletmenetére, de még az államigazgatási szervek munkatempójára is. Ez utóbbi sok adófizető állampolgárnak lenne kedvére, mivel legtöbbjük az ügyfélszolgálatokon való várakozás helyett ügyeit inkább az interneten intéznék.

Az internetes ügyintézésnek azonban számos feltétele van: hiába a nagy tudású, biztonságosan elérhető és használható webportál, az „egyből-lakos ügyintézés”, ha a szervezet vagy vállalat belső ügyvitele még mindig aktákon, fénymásolókon, iktatókon és papír alapú dokumentumokon nyugszik.

A technológiai megoldások már a legszigorúbb biztonsági követelményrendszereknek is megfelelnek, így felválthatják az iktatókönyveket. Szakemberek úgy vélik, ehhez még sok időre van szükség, a fejlődés üteme azonban a közeljövőben jelentősen felgyorsulhat.

Az elektronikus dokumentumokra persze nincs mindenhol szükség; az nem valószínű például, hogy a kistelepüléseken sokan szeretnék beadványukat elektronikus úton intézni. A papír alapú ügyintézés megtartása az Európai Unióban is kötelező, hogy senki ne kerüljön hátrányos helyzetbe, ha ügyeinek intézéséhez nem akarja a számítógépet használni.

Az elektronikus ügyintézés azonban a később elérhető célok közé tartozik, mivel elterjedése hosszú ideig tart. Ennek oka főleg az, hogy a megfelelő technológia mellett elkerülhetetlen az államigazgatási, önkormányzati és más intézményvezetők, valamint dolgozók szemléletének megváltoztatása. Az ügyintézés időtartamát ugyan lerövidíti, hogy kevesebb papír alapú dokumentumot kell kezelni és iktatni, de a hivatal gyors és hatékony működését ügyviteli rendszerének teljes átalakítása teszi lehetővé. Hiába a szép önkormányzati portál, ha mögötte a folya-

matok, feladatok még mindig a jól megszokott, hagyományos úton zajlanak.

A változásokhoz azonban határozott szándék és megfelelő lépések kellene. Ha a kormányzat, mint az államigazgatás vezetője, minden szervezetétől megköveteli az olcsóbb és hatékonyabb működést, akkor az e-dokumentációs rendszerek valódi megoldások lehetnek. Az ehhez

Csupán néhány mozdulat – és a dokumentum a helyére kerül

szükséges technológia, például a digitálizálás, az adatkezelés, az adatvédelem és a hitelesítés már régen megvannak, csak az a kérdés, mikor fogják őket alkalmazni. Ez azonban már nem az alkalmazásokon, a hardvereszközökön, hanem az embereken, a megoldások, rendszerek bevezetésén és felhasználóin múlik.

A kormányzatnak fontos feladata a központi felügyelet. Gondoljunk csak az elektronikus úrlapok, dokumentumok szabványosítására: szükség lenne egy központi, egységesített úrlapnyilvántartás megalkotására, amely nagy segítséget adna a közigazgatás e-szolgáltatásaihoz a változó jogszabályi környezetekben. Az egységesített úrlapok a törvényi vagy jogszabályi változás, módosítás esetén is könnyen változtathatók lennének. Mindez segítené az úrlapokat feldolgozó háttérrendszerek fejlesztését, s az egységes adatbevitel – elkerülve a redundáns fejlesztéseket – is elérhető lenne.

Arról kérdeztük az e-dokumentumpiac szereplőit, a cégeket és hivatalokat, hogy miként érthetők ők e terület piaci és technológiai fejlődése.

BITEK BIZTONSÁGBAN

A biztonság és a hitelesítés két különböző aspektusa az elektronikus dokumentumoknak – hangsúlyozta *Rózsahegy Zsolt*, a Netlock Kft. ügyvezető igazgatója. A biztonságnál ugyanazok a technológiák játszanak szerepet, mint a hitelesítésnél, de számos olyan terület van, amely elektronikus formában nem levédhető. Ilyen például a fizikai biztonság, mivel nemcsak a papír alapú, hanem az elektronikus adatok megfelelő fizikai védelméről, elzárásáról is gondoskodni kell. Elektronikus adatok esetén a megfelelő adatbiztonság érdekében a távoli mentési lehetőségekre is gondolni kell.

Minél fontosabb a dokumentumok online elérése, annál nagyobb figyelmet kell fordítani a folyamatos elektronikus adatvédelemre, a tűzfalakra, a jogosultság-ellenőrző rendszerekre, valamint a vírusvédelmi eszközökre. A hitelesítés nem ezeket a feladatokat, hanem a tartalom esetleges megváltozásának észlelését, származásának bizonyítását oldja meg, akár hosszú távon is. Ehhez a Netlock is PKI alapú (nyilvános kulcsra épülő) infrastruktúrát alkalmaz. Ez az infrastruktúra a számítógép-hálózat mellett magában foglalja a tudást, a szabályzatokat, a törvényeket, a benne dolgozó embereket, valamint a hitelesítést végző szolgáltatókat, akik egyfajta elektronikus közjegyzőként működnek.

HÁTVÉDSOR

Fontos a többszintű védelem: a fizikai védelem mellett a megfelelő titkosítással az

A jellemző kép: dosszié dosszié hátán

adatok megbízhatóan védhetők. A digitális aláírás, amely a nyilvános kulcsú kriptográfiára alapul, képes az adott dokumentumról, annak tartalmáról a bizalmas magánkulcs segítségével (az emberi szemnek értelmezhetetlen) egyedi és egyszeri ellenőrző adatsort készíteni. Ez szavatolja az adatok valódiságát. A nyilvánosság-ra hozott kulccsal, amely a magánkulcs párja, ellenőrizhető az aláírt dokumentum. Ha valaki akár egyetlen karaktert is megváltoztat a dokumentumban, az ellenőrző összeg már nem lesz ugyanaz, és ez a nyilvános kulccsal érzékelhető; ekkor tudni lehet, hogy az adott elektronikus dokumentum már nem hiteles.

Gyakran felteszik a kérdést, miként lehet digitális aláírásról tudni. A digitális aláírási képesség egyszerűen megszerezhető: csak egy kulcspárt kell készíteni. A magánkulcsot az illető megtartja, a publikus kulcsot pedig elhelyezi a megfelelő adatházisba és nyilvánosságra hozza. A kulcspárral aztán felkereshet egy hitelesítő szolgáltatót, amely megvizsgálja, hogy a bemutatott nyilvános kulcsnak van-e magánpárja. A magánkulcsot a szolgáltató soha nem látja, de a nyilvános kulcsból következtethet ennek meglétére. A két kulcsot végül megbízható módon összeköti, majd a kulcspar hitelességét közzéteszi.

SZIMMETRIKUS TECHNOLÓGIA

A jelszavakra és PIN-kódokra alapuló rendszerek éppen ezért nem biztonságosak, mert szimmetrikus technológiára épülnek, vagyis a hitelesítendő adatokat mindkét fél ismeri. Ez azonban visszaélésekre ad alkalmat. Rózsahegy Zsolt szerint, ha a másik oldalon egyetlen ember

Elszállt a tábla?

Sokan azt hitték, hogy a tábla PC-k megjelenésével ezek az eszközök lesznek az elektronikus dokumentumok fontos és gyakran használt kezelőfelületei. A tábla PC-k egyik legfontosabb tulajdonsága, hogy nem csupán billentyűzettel, hanem kézzel is bevitelők az adatok. Így a különböző elektronikus úrlapok, dokumentumok kitöltése gyorsabb és egyszerűbb lehet.

A táblagépek piaca azonban – részben a magas árszint, részben a noteszgépek térhódítása miatt – nem az elvárt ütemben növekedett. Sok munkahelyen azért valóban hasz-

nos segédeszköznek bizonyultak. A tábla PC-keket több közműszolgáltató is alkalmazza, mivel a vezeték nélküli eléréssel a vállalati intranettről letölthető a szereléshez szükséges adatok, dokumentumok, tervrajzok, javítási segédokumentumok. A táblagépek egyes egészségügyi megoldásokban is megtalálta helyét; több országban is alkalmazzák őket kórházakban és mentőszolgálatoknál. Az orvosok így a betegágyánál tekinthetik meg a beteg leleteit, míg a mentőszolgálatok dolgozói a balesetek, rászorultak helyszínén használhatják a tábla PC-k adatait.

ONLINE

HÖVEGBEN

www.adm.hu
www.crw.hu

is eléri az adatokat, és nem egy teljesen automatizált rendszer működik, akkor a rendszer már nem nevezhető biztonságosnak. Olyan rendszer azonban nincs, amelyhez ember ne férne hozzá. A visszaélések tehát technikailag nem kivédhetők.

Az ilyen azonosítás másik nagy hátránya, hogy statikus, mivel a jelszó nem a dokumentumból keletkezik, mint a digitális aláírásnál, hanem egy állandó jelszó, függetlenül a védendő dokumentum tartalmától, vagy akár a védendő számla értékétől.

A jelszavas technológia használata tehát ezek miatt a hiányosságok miatt korlátozott: a szimmetrikus technológiájú jelszó adóbeállításra, a beérkező dokumentumok beszkenyelése és az eredeti papír alapú számla megsemmisítése esetén nem alkalmazható.

ELEKTRONIKUS SZÁMLARENDSZER

Az elektronikus számlarendszer nem csak elméleti előnyökkel jár - erre példa a WizzAir. A légitársaság tervei szerint első üzleti évében egymillió utast akart utaztatni. Minden egyes utasnak számot kellett adnia, amely 70 forintos postai költséggel járt. A postaköltség így 70 millió forintot tett ki, nem számítva a munkaidőt és a papír költségeit. A Netlock által bevezetett elektronikus számlarendszer értékének nagyságrendje 10

millió forint volt. A légitársaság a rendszer bevezetésével (a működtetés költségeit leszámítva) körülbelül évi 50 millió forintot takarított meg.

NINCSEN KÜLÖNSÉG?

Az elektronikus dokumentum pontosan olyan, mint papír alapú elődje - mondta *Mészáros Tamás*, a CNW Rendszerintegrációs Rt. értékesítési vezetője. - Egyetlen lényeges különbség van köztük, hogy az elektronikus változat a képernyőn jelenik meg, ahol kezelhető és másokkal megosztható, így nincs szükség nyomtatásra, fénymásolásra, utazó iratcsomókra. Az e-dokumentumokat egy iktatókiszolgáló tárolja, így csak az férhet a dokumentumhoz, akinek megfelelő jogosultsága van, vagyis a felhasználó mindig az az elektronikus irattal dolgozhat, amelyre valóban szüksége van. Ennek előnye könnyen belátható: elmaradnak az időigényes hagyományos munkafázisok, például az akták küldözgetése egyik helyről a másikra, vagy az iktatóból való

kikerés, esetleg olyan előkészítő munkák, mint amikor a vezető kiosztja a feladatot a beosztottra. Mindez az elektronikus dokumentumoknál csak néhány másodpercet vesz igénybe.

AZ EGY NEM IS EGY

Az egypéldányos dokumentumtárolás nem teremt veszélyhelyzetet, mivel a jól szervezett rendszerekben a munkapél-

pét tárolja el a rendszer, mert ezt meglehetősen nehéz feladat nyom nélkül átszerkeszteni. Szöveges formátumban is tárolhatók az adatok, mivel a csak kép formátumú dokumentumokból nehezen lehetne szövegrészekre, szavakra rákeresni; ekkor az OCR-funkció segíti a keresést és a visszakeresést.

IGÉNY VAN

A magyarországi piac igényli és keresi az elektronikus dokumentumkezelő rendszereket, s ez az igény egyre nagyobb. Azt azonban először a cégek, intézmények vezetőségének kell meggondolnia, hogy a hatékonyság növelésének melyik eszközét érdemes választania. Az e-dokumentumok használata lehet az egyik fontos eszköz. A tapasztalatok szerint azok a cégvezetők, akik már részt vettek egy elektronikus dokumentumkezelő rendszer bevezetésében, azt aktívan használják is, és ma már mosolyogva gondolnak vissza azokra az időkre, amikor a papír alapú aktákkal, iratokkal, másolatokkal működtették cégüket.

A bevezetés azonban ellenállással jár, mivel mindenhol vannak neuralgikus pontok; a tapasztalatok szerint a pénzügyi osztály vagy szervezet fogadja el legnehezebben a változást, annak ellenére, hogy az elektronikus rendszerben a számlák kezelése egyszerűsödik, vagyis nem lesznek elvesztett, jóváhagyás nélküli vagy fizetési határidőt átlépő számlák. Ha a pénzügyi vezető ezt megérti, akkor a projekt mellé áll; gyakran előfordul, hogy a legnagyobb ellenállók közül lesz a legteljesebb felhasználó.

KELL AZ EGYSÉG

Ha a felső vezetés megosztott, akkor nagyon nehéz bevezetni egy e-dokumentumkezelő rendszert. Ott azonban, ahol a menedzsment egységesen a bevezetés mellett döntött, és személy szerint is használják az elektronikus dokumentumokat, nagyságrendekkel könnyebb bevezetni a rendszert.

Az új rendszer használatára a felhasználókat is meg kell tanítani, és itt kell választani a teendőket: nemcsak a kezelőfelület ismeretére van szükség, hanem az iratkezelési folyamat oktatására is. Nagyon sok cégnek van iratkezelési szabályzata, de az elektronikus doku-

Mészáros Tamás, a CNW Rendszerintegrációs Rt. értékesítési vezetője

dány mellett megfelelő archiválás működik, így a dokumentum megtalálható a mentéseket akár napi szinten végző háttértároló rendszerekben, adott esetben földrajzilag távolabb is. A biztonságot növeli a dokumentum jogosultságainak pontos szabályozhatósága: az írászatalon heverő papírlapot bárki elolvashatja, meg rongálhatja, vagy esetleg rádőlhet egy csésze kávé. A megfelelő jogosultságkezeléssel, intelligens kártyákkal, USB alapú tokenekkel azonban megoldható, hogy az e-aktákat kizárólag az lássa és használja, akinek ez feladata.

Az egységesen, egy adatbázisban tárolt dokumentumok keresése is egyszerűbb: ha az ügyintéző az ügynek csak egy részletre, egy-két kulcskifejezésre vagy dátumra emlékszik, a megfelelő keresőmotor segítségével könnyebben kereshet az iratok között a képernyőn, mint a hagyományos iktatókönyvekben.

Az egyik legfontosabb szempont hogy a dokumentumok adatait ne lehessen észrevétlenül megváltoztatni. Mészáros Tamás szerint ezt úgy is el lehet érni, hogy a papírdokumentum beolvasott ké-

DOKUMENTUMKEZELÉS HATÉKONYAN

A NetOffice dokumentumkezelő rendszer használatával ön cégének teljes iratkezelési folyamatát elektronikus alapokra helyezheti, azaz a papír alapú és elektronikus dokumentumok nyilvántartását, tárolását, visszakeresését és az ügyintézt is egységes rendszerben valósíthatja meg. A NetOffice segítségével egyetlen alkalmazással megoldható az iktatás, a partner- és projektkelés vagy a minőségbiztosításhoz szükséges iratok nyilvántartása. A szoftver használatával ön egyszerre takaríthat meg értékes időt és csökkentheti költségeit. Ügyfelei igényeire vállalatát gyorsabban tud reagálni, ezáltal cégének hatékonysága javul, a dokumentumokhoz kapcsolódó folyamatok pedig átláthatóvá és ellenőrizhetővé válnak.

A NetOffice termékcsalád tagjai

- Iktatási rendszer - NetRegister
- Önkormányzati iktatórendszer - Gov Register
- Postázási modul - NetPost
- Partnernyilvántartás - NetContact
- Szerződés- és projektnyilvántartás - NetProject
- Minőségbiztosítási és auditrendszer - NetQuality
- Panaszkezelő, hibabejelentő rendszer - NetHelp

Szeretne ön is egy hatékony dokumentumkezelő rendszert?
A CNW Rt. munkatársai készséggel állnak az ön rendelkezésére további információkkal, személyes szoftverbemutatóval.

CNW Rendszerintegrációs Rt.

1086 Budapest, Szeszyár u. 4.
Telefon: 323-2600, Telefax: 303-0880
e-mail: office@cnw.hu
www.cnw.hu

Szavazni távolról

Az utóbbi évtizedek egyik legizgalmasabb előnkíválasztása zajlott le az Egyesült Államokban. Az ottani bonyolult szavazási rendszerek között elektronikus alapú szavazási megoldások is szerepeltek. Az elektronikus voksolástól a szakértők azt várták, hogy elkerülhetővé válik az elmúlt választásokat követő, hatásra nyúló jogi csatározás. Az elektronikus szavazólapokon nem lehet félreérthetően behúzni az X-et, így az újraszámítások sem hozhatnak mindig eltérő eredményeket. Az első tapasztalatok alapján a rendszerek több-kevesebb hibával ugyan, de működtek.

A felmerülő hibák miatt - ezek között voltak elromlott érintőképernyők (ezeken nemcsak angolul, hanem spanyolul is lehetett szavazni) és lefagyott rendszerek - egyes esetekben vissza kellett térni a hagyományos, papír alapú szavazási rendszerre. A szavazás alatt azonban betörési kísérleteket vagy vírusátadásokat nem tapasztaltak. A rendszer, ha nem is zökkenőmentesen, de az elvárásoknak megfelelően teljesített az előnkíválasztáson, a vesztes elnökjelölt jogszámainak csapata nem emelt kifogásokat az e-voksolások eredményei ellen.

mentumkezelési rendszerek bevezetésénél ezeket a szabályzatokat felül kell vizsgálni és módosítani.

HIVATALOS BITEK

A CNW által kínált NetOffice termécsaládot a gazdasági élet szereplői mellett az államigazgatási területen tevékenykedő szervezetek is használhatják. Az államigazgatásra sokkal szigorúbb szabályrendszer vonatkozik, mint a versenyszféra szereplőire, ezért a NetOffice-nak két változata is van: egy a versenyszféra, egy pedig a közigazgatásnak. Az elektronikus dokumentumrendszerek megjelenését az államigazgatásban a szigorú szabályzások mellett a menedzsment döntésképessége is befolyásolhatja.

E-ELŐRETÖRÉS

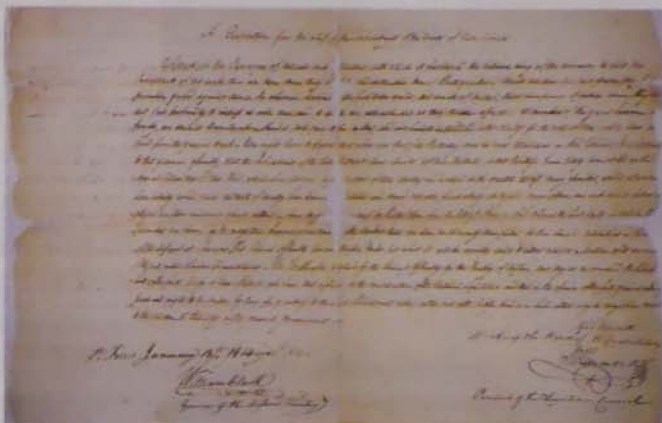
Az európai uniós csatlakozás rengeteg új jogszabály bevezetését hozta magával az élet szintje valamennyi területén, az elektronikus dokumentumkezelés azonban a kevés kivételek közé tartozott – mondta *Dacher László*, az IQSYS IT mérnöke.

A május 1-jei időponttal nagyobb szabályváltozás nem történt,

miel a hazai törvénykezés eleve nagyon szigorúnak mondható. Így ezen már csak apróbb finomításokat kellett végezni, vagyis elsősorban az újonnan megjelenő partnerek és ügyfelek igényeihez kellett igazodni. Jelentősebb változások az elektronikus aláírás körül voltak tapasztalhatók, míg az amerikai nagyvállalatok hazai leányvállalatai általában az anyacég elektro-

nikus dokumentumkezelési szabályzatát alkalmazzák.

Hazánkban elsősorban azokon a területeken mutatkozik nagy érdeklődés az elektronikus dokumentumkezelés iránt, ahol éles az üzleti verseny, mint például a pénzügyi és a távközlési szektorokban. Ezek a piacok fontos a különféle folyamatok és az információcsere sebessége, például hogy egy banki hitelígénylet esetén minél hamarabb megérkezzen az ügyfélhez az elbírálás. Az állami szektorban és a közműveknél felismerték és ki is használják az elektronikus dokumentumkezelés lehetőségeit. Talán a legkevésbé az iparban terjedt el az e-dokumentumok

A digitalizálás számára talán nem is létezik túl öreg dokumentum

használat, de a multinacionális cégek, mint például az Audi, itt is előbbre járnak.

HOL LEHET SPÓROLNI?

Az elektronizált papír használatának előnyei is leginkább azokon a területeken mutatkoznak meg, ahol nagy adatmennyiséget kell kezelni a lehető leggyorsabban, legpontosabban és legegyszerűbben.

A törvénynek is megfelelő e-dokumentumok használata nagy előrelépés lehet, mivel így sokkal egyszerűbben megőrizhető, és ellenőrzésnél előkereshető a szükséges dokumentum.

Emellett a már főlőlegessé vált iratoktól is könnyebb megszabadulni, mivel egy gombnyomással törölhetők. *Dacher László* szerint az azonban tévhit, hogy a papírhasználat csak a dokumentumkezelő rendszer miatt csökkenne: az emberek ugyanis továbbra is rendszeresen kinyomtatják a megszokott irataikat, hacsak a cégek, intézmények másként nem szabályozzák ezt a területet. Az elektronikus dokumentumkezelés többnyire az üzleti folyamatok elektronizálásának lehetőségét teremti meg. Ezzel ugyan költség-

megtakarítás érhető el, de ez nem a fel nem használt papír árában mutatkozik meg. Az idő a legdrágább, és mivel az elektronikus dokumentumkezelés jelentősen felgyorsítja a folyamatokat, a vállalat ennek révén is csökkenti költségeit. A gyorsaság jóvoltából a cég versenyhelyezete is javul – az „elektronizált” cégek ügyfeleinek ugyanis nagyon fontos szempont, hogy milyen gyorsan tudják ügyüket elintézni.

ELSŐ HELYEN A BIZTONSÁG

Az elektronikus iratkezelés nagyon sok biztonsági kérdést vet fel. Először is meg kell határozni, hogy ki férhet hozzá az adatokhoz és persze az sem mindegy, hogy ezeket ki kezeli, hiszen az sem jó megoldás, ha a rendszergazda mindenhez hozzáfér. A dokumentumok felhasználását szabályozni, illetve korlátozni kell, ennek lehetőségei a különféle rendszerekben eltérő minőségűek. A digitális aláírás kezelése azonban a legalapvetőbb elvárások közé tartozik. Kritikus pont még a külső támadásokkal szembeni védekezés is, de a legtöbb dokumentumkezelő rendszerben nincs védelmi funkció. Erről a funkcióról külön kell gondoskodni, és kialakításakor fontos a kényelem és a védelem egyensúlya.

Az ügyfelek elvárásai között az első helyen szerepel a biztonság. Második legfontosabb szempont talán a gyorsaság (köztük a bevezetés gyorsasága), valamint a rugalmasság, vagyis hogy az új dokumentumkezelési rendszer könnyedén beilleszthető legyen üzleti folyamataikba.

Az IQSYS nem dobozos termékekkel van jelen a piacon, hanem partnereire alapozva (Oracle, IBM, Microsoft, Documentum) az egyéni igényeknek megfelelő, testreszabott megoldá-

e-aláírás Kinában is

A Kínai Népi Kongresszus augusztus végén engedélyezte az elektronikus aláírás használatát a kontinentális országban. Szakértők szerint ez volt az egyik legfontosabb lépés, amellyel a világ egyik legdinamikusabban fejlődő gazdasága elindult az elektronikus kereskedelem felé. Elemzők véleménye szerint több milliárd dollár értékűre nőhet a bel- és külföldi kínai elektronikus kereskedelmi piac.

Az elfogadott törvény szerint az elektronikus aláírás ugyanolyan jogi szerepet kap, mint amilyen a hagyományos, kézzel írt aláírás vagy a pecsét. Ennek megfelelően a B2B vagy B2C-alkalmazásokban ismert, elektronikus aláírt számlák, megrendelések teljesen egyenrangúakká válnak a hagyományos, papír alapú iratokkal.

A törvény szerint az elektronikus aláírásoknak egyértelműen azonosítaniuk kell az aláíró, illetve a dokumentum tartalmát. A kínai kormányzat fogja kijelölni és engedélyezni a külső aláírás-hitelesítő vállalkozásokat. A kormány képviselője azonban nem határozta meg, hogy ezek a szolgáltatók mikor jelenhetnek meg a kínai piacon.

sokat fejleszt. Az általános elvárás is ez, mivel általában a már működő vállalati irányítási vagy ügyviteli rendszerbe kell integrálni a frissen beszerzett dokumentumkezelő rendszert.

A LEVEL IS DOKUMENTUM

A vállalatok tevékenységének részeként naponta e-mail üzenetek milliói jönnek létre, amelyeknek nem megfelelő tárolása és kezelése jelentős üzleti és biztonsági kockázatot hordoz. Az elveszett vagy nehezen visszakereshető levelekben fontosnak vélt információ reprodukciója jelentősen csökkenti a vállalatok kommunikációs hatékonyságát. Kulcsfontosságú tehát, hogy pontosan ismerjük az e-mailek tartalmát és tisztában legyünk e levelek tárolási helyével.

Mindennek megoldására szeretne alternatívát adni az ADM Informatikai Kft., amely fejlesztései középpontjába a hagyományos és az elektronikus dokumen-

Beteglap a képernyőn

A hazai egészségügy gazdasági állapota ugyan nem teszi lehetővé a nagyobb informatikai fejlesztéseket, az elektronikus dokumentumok a kórházak zárt világában is egyre fontosabbak és hasznosabbak lehetnek. A pénzügyi osztályok mellett az orvosok, a kórház személyzete és a betegek is profitálhatnak az olyan kórházi e-dokumentum rendszerekből, mint amilyenek már működnek többek között Nyugat-Európában, az Egyesült Államokban vagy Csehországban. Az intelligens kórházakban a betegek leleteit, röntgen-, MR-, CT- és egyéb felvételeit központi szervereken tárolják, ezeket az orvosok tábla PC-k vagy más eszközök segítségével

akár a betegagy mellől is elérhetik. Ehhez nemcsak a dokumentumokat kell digitalizálni vagy eleve digitális formátumban elkészíteni, hanem az elérhetőségükről is gondoskodni kell – jellemzően vezeték nélküli hálózati eszközökkel. Ha a lelet vagy a zárójelentés elektronikus formában (is) létezik, akkor a páciens azt könnyen magával tudja vinni akár egy CD-lemezen. Ez a betegnek és az orvosnak is előnyös, hiszen így elkerülhető a nagy borítékok, akták nehézkes cipelése egyik egészségügyi intézményből a másikba. Ezeknek az anyagoknak a védelme azonban rendkívül fontos, hiszen személyes adatokat tartalmaznak.

Biztonság órába rejtve: erre a módszerre még várni kell

tumok kezelését helyezte. Megoldása - az ORCHI e-mail Center - az ORCHI nagyvállalati iratkezelő szoftvercsalád elemeire épülő, független modul, amely korlátlan mennyiségű elektronikus levél biztonságos és strukturált tárolását, gyors kezelését és visszakeresését végzi redundanciamentes, tömörített állományok formájában. A termék együttműködik a legismertebb elektronikus levelezőrendszerekkel, s illeszkedik azok kezelőmenüjébe. Biztonsági és szabályozási megoldásai (a 128 bites RSA - Microsoft Base Cryptographic Provider titkosítás révén) lehetővé teszik a vállalati kapcsolatrendszer és az elektronikus levelezés aktív védelmét.

TUDÁS A LAPOK KÖZÖTT

Az ORCHI e-mail Center segítségével a különböző e-mail tárházban található adatok tudásbázist alkotnak, így minden levélről megállapítható, hogy ki, mit és kinek küldött. A keresést bármely, megfelelő jogosultsággal rendelkező felhasználó végezheti, nem csak a rendszergazda. A levelezés szűrése, különböző szempontok szerinti visszakeresése, rendezése is lehetővé válik, így az alkalmazottak kiesése (betegség, kilépés) esetén e-mailek megmaradnak a vállalat közös tudásbázisában, így a helyettesítésük vagy kiváltásuk kisebb fennakadást okozhat. A bizalmas üzleti információkat tartal-

Az Orchi e-mail Center fejlesztői

mazó dokumentumok védelméről a vállalati hierarchiának megfelelően kialakított jogosultsági rendszerű hozzáférés, kike-

rüléséről pedig a tartalomban megjelenő és figyelhető kulcsszavakra épülő riasztások beállíthatósága gondoskodik.

Az ORCHI e-mail Center rendszerigénye napi 4000 levéllel számolva (100 fős cég átlagforgalma) napi 50 megabájt - ez hozzávetőleg évi 12 gigabájt. Szervergépnek Pentium 4 javasolt, minimum 1 gigabájt memóriával.

A rendszer különböző változatban - ügyfélszám és e-mail forgalom alapján megkülönböztetett felhasználói igény szerint - kerül a piacra 2004 végén.

SZEMÉLYES ADATOK

Szathmári Gyula, a cég kereskedelmi igazgatója kérdésünkre elmondta, hogy a rendszert szoros szakértői együttműködésben fejlesztették az adatvédelmi biztos főtanácsadói karával. Ajánlásaik alapján figyelmet fordítanak arra, hogy a beérkező, személyes információt tartalmazó e-mailek úgy kell kezelni, mint egy személyes levelet, amelyet csak az adott személy bonthat fel. Az ilyen küldemények fogadásának és generálásának engedélyezését a munkáltató megtilthatja, ezt azonban írásban kell közölnie a munkavállalóval. Ebben az esetben a rendszert fel kell készíteni arra, hogy mit tegyen ilyen üzenet beérkezésekor, például minden beérkező e-mailt iktasson vagy valamilyen témához csatoljon.

Legyen levél, számla, okirat - immár minden kezelhető elektronikus formában is. Imár csak a vezetőkön múlik használatuk.

TRAUTMANN BALÁZS-ÁROKSZÁLLÁSI GÁBOR

IDC Üzleti Intelligencia

Konferencia CEE 2004

2004. november 30. Budapest, Marriott Hotel

IDC Business Intelligence
Roadshow CEE 2004

A roadshow témái:

- Miként lehet hasznosítani és optimalizálni az ERP- és CRM-beruházásokat az üzleti intelligencia segítségével?
- Hogyan foghatnak hozzá az üzleti élet szereplői a vállalati teljesítménymenedzselés (CPM) előnyeinek hasznosításához?
- Milyen kapcsolatban állnak egymással az üzleti intelligencia, a tartalomkezelés és a portálok?
- Hogyan fest egy üzleti intelligencia rendszer sikeres kiépítésének ajánlott architektúráis, technológiai és módszertani háttere?
- Miként bővítették és tartották meg sikeresen más vállalatok ügyfélkörüket?

Előadók: Komáromi Zoltán, IDC; Gustav Seier, Észtt Union Bank; Baloghné Bóna Eszter, Nitrogénművek Rt. Pétfürdő; Gyimesi László, Pannon GSM Rt. és megvalósult projektek néhány neves IT vendor előadásában, mint Sybase és Cognos.

További információ és jelentkezés: www.idchungary.hu ■ Telefon: 473 23 78 (Sárközi Judit, konferenciamenedzser)

COGNOS
THE NEXT LEVEL OF PERFORMANCE™

sas

SYBASE®

SZAMITASTECHNIKA

[origo]

TECHNOLÓGIA

Csökken az IE részesedése

Hosszú évekig a Microsoft Internet Explorer böngészőprogramja tette ki a böngészőpiac több mint 95 százalékát. Az utóbbi fél évben – a sok biztonsági hiba és az újabb funkciók hiánya miatt – a konkurens böngészők egyre népszerűbbé váltak. A WebSideStory, Inc. jelentése szerint az IE részesedése júliusban 94,7 százalékra esett, s októberben már „csak” 92,9 százalékra állt. Ezzel párhuzamosan a Netscape és Firefox böngészők részaránya 3,5 százalékról 6 százalékra ugrott. (www.mozilla.org)

„Lopott szoftvert tessék”

Korábban már beszámoltunk róla, hogy egy magát Source Code Clubnak nevező hacker csapat kereskedelmi szoftverek ellopott forráskódját árulja az interneten. A bolt akkor kudarcba fulladt, de az „üzlet” most ismét megnyílt, sőt újabb szoftverrel bővült: a 2003. márciusi Cisco PIX 6.3.1 tűzfal firmware-t árulják éppen. S ez igen kellemetlen, mivel a PIX a világ egyik legnépszerűbb vállalati tűzfala. (www.szt.hu/cikkek/lopott)

Gondban a félvezetőgyártók

A 2005-ös év igen sanyarú lesz a félvezetőgyártóknak: a World Semiconductor Trade Statistics (WSTS) előrejelzése szerint az idei évhez képest mindössze 1,2 százalékos bevételnövekedésre számíthatnak, azaz 212,8 milliárd dollárról csak 215,3 milliárd dollárra növekszik majd a forgalom. A WSTS az idei évre még 27,8 százalékos fejlődést prognosztizált, tehát drasztikus lesz a különbség. 2006-ra sem várható fellendülés: 3 százalékos fejlődésre lehet majd számítani. (www.wsts.org)

Fényképszerkesztők

Vektoros vagy bittérkép alapú képek? A számítógépes képfeldolgozást alapjában erre a két kategóriára lehet bontani, mert ez a két módszer gyökeresen eltér egymástól. A vektor alapú képábrázolás csomópontokra (node) támaszkodva határozza meg a képen ábrázolt görbéket, vonalakat, a bittérképes képek meg képpontokból (színekből) álló tömbökkel dolgoznak

16:9 négy hüvelykben

A szélesvásznú házimozizás igen nagy népszerűségnek örvend világszerte, s már kaphatók 16:9-es képarányú televíziók, noteszgépek, TFT- és plazmakijelzők is. Ezek sokszor inkább rosszabbak, mint jobbakk az emberi szemnek, de a divat széles vásznat követel.

A Samsung feltehetően pontosan ennek a követelménynek igyekszik megfelelni: megalkotta a maga 4 hüvelykes, 16:9-es képarányú TFT-LCD kijelzőjét; ezt a Portable Media Players eszköze szánja.

A PMP olyan újabb generációs eszközcsalád, amely filmet, képet jeleníthet meg, hangot játszhat le, sőt bármikor és bárhol csatlakozhat az internetre és újabb anyagokat gyűjthet róla.

A PMP eszközebe szánt kijelzők szinte mind 3,5 hüvelykesek és 4:3-as a képarányuk, vagyis ha egy szélesvásznú, DVD-ről másolt filmet játszanak le rajtuk, akkor a képernyő alsó és felső sávja kihasználatlan marad. A Samsung 16:9-es kijelzője éppen erre igyekszik megoldást adni.

A kijelző 3x8 bites interfésze 16 millió színt jeleníthet meg, s a tervezők a hagyományos 150 kandela fényerősséget 180-ra növelték, hogy a kép szabadban is jól látszék. Az LCD-kijelzőkre jellemző, hogy napsütéses időkben visszaverik az erős sugarakat, s emiatt rosszul látni a rajtuk megjelenő képeket; az új kijelzőn egy TMR (Transmissive with Micro Reflective) réteg igyekszik csökkenteni ezt a hatást.

– A telünk az első hely a megjelenítők piacán, s ezért kicsi és közepes méretű eszközeinket mindig speciális technológiáival készítjük el. Terveink szerint 2006-ra a mobil LCD-k piacán átveszük a vezetést – jelentette ki Yun Jin-Hyuk a Samsung LCD-üzletágában működő Mobile Display Business Team vezetője.

A két módszer nagyon eltér egymástól. Hosszú időn át nem is volt átfedés a használatuk között: a vektoros képeket nyomtatni való szövegek, logók, vonalas ábrák készítésére használták – mert a csomópont alapú kép tetszőlegesen nagyítható –, a bittérkép alapú képeket meg szinte csak fényképek vagy hasonló dolgok tárolására lehetett használni, mert részletekben gazdagabbak voltak, mint a vektorosak.

A két képfajta – ha sokszor nem is vesszük számításba – a típus mellett még valami nagyon fontosban is különbözik egymástól: a használat módjában. A vektor ala-

pú (vagyis a csomópontokkal meghatározott) képek szerkesztése jóval emberközelibb: a képeket tetszőlegesen átrendezhetjük, torzíthatjuk, átszínezhajtuk bizonyos elemeiket, de a minőségükben semmi sem fog változni. Ha vissza akarunk csinálni valamit – mert nem tetszik a végeredmény –, akkor roppant egyszerű a dolgunk: vissza kell állítanunk az eltorzított csomópontokat és színeket. Ilyenképp rendszerint csak néhány száz, esetleg néhány ezer van egy képen, könnyen el lehet tehát tárolni őket, s ha kell, visszarendezni eredeti állapotukba. (Folytatás a 20–21. oldalon)

Fényképszerkesztők

(Folytatás a 19. oldalról)

A bittérképes képek szerkesztése kényelmetlenebb: mivel a képet nem vonalak, hanem egy több százezer pontból álló tömb határozza meg, azért a képen található objektumok mozgatható, átszínezése majdhogynem lehetetlen. Nyilván vannak trükkök, amelyekkel ez mégiscsak megy, de az mind kényszermegoldás. Jórészt azért, mert a képekben minden pont egyetlen színinformációt tartalmaz, s ha ezeket a pontokat odébb tesszük (például a képen levő fát odébb mozgatjuk), akkor üres folt marad a helyén. Ezenfelül nem egyszerű feladat visszavonhatóvá tenni a műveleteket: mivel minden mozgatható több ezer képpont transzformációjával jár, azért (elvileg) minden művelet után több ezer pontnyi információt kell eltárolnunk – ha visszavonhatóvá akarjuk tenni. Ha több műveletről van szó, akkor persze sokszorta többet...

KÉNYSZERMEGOLDÁSOK

A grafikával foglalkozóknak nyilván mindig is nagy szükségük volt a visszalépés (undo) funkcióra, mert emberek lévén, ők is hibáznak: átszíneznek valamit, majd később megdöbbennek magukat; kívágnak valamit, ami még kellett volna... A szoftverfejlesztők igyekeztek olyan megoldásokat kifejleszteni, amelyekkel a grafikusok visszavonhatják az elvégzett műveleteket. Az első hatékony visszalépést a Picture Publisher 5-ös változata kínálta. A végrehajtott műveleteket csak parancsként tárolta – ehhez nem is kellett nagyon sok memória –, az eredeti kép mindvégig változatlan maradt.

Ez hatalmas előrelépés volt, mert a műveletek bármely szakaszához vissza lehetett lépni, azt meg lehetett változtatni, majd az utána következő műveleteket mind újra el lehetett végezni. Ennek a módszernek azonban volt két hibája is: már egy néhány órás munka is végeláthatatlan hosszúságú műveleti listával járt, folyamatosan szervezni kellett tehát, hogy melyik műveletben mit is csinált pontosan a grafikus, s nem lehetett hatékonyan visszavonni az utolsó 1-2 lépést: ha eddig 100 műveletet végeztünk, s csak az utolsó kettőt vontuk volna vissza, akkor a szoftvernek előbb végre kellett hajtania a képen az első 98-at, hogy láthassuk, hol tartottunk két lépéssel ezelőtt.

Az Adobe Photoshop fejlesztői, úgy tűnt, csupán másolni akarják a Publisher megoldását, végül azonban mindenki meglepetésére egy ahhoz csakugyan hasonló, ám sokkal jobban használható ötlettel álltak elő. A Photoshop, akárcsak a Publisher, rögzítette a műveleteket, de nem mint parancsokat, hanem mint képpontváltozásokat. Minden korábbi művelet a kép valamely részletének változása volt tehát. Visszalépni ebben a lánban szinte semmeddig nem tartott, így a grafikusok is jóval kényelmesebben dolgozhat-

tak vele. Volt persze egy nagy-nagy hátránya a Publisher parancs alapú megoldásához képest: nem lehetett visszalépni, elvégezni egy módosítást, majd végrehajtani az arra következő összes műveletet! Mivel az akkori gépek nem bővelkedtek memóriában, ezért a megoldásnak szükségszerűen volt még egy háttérje: mivel képpontváltozásokat tárolt, hiába foglalt kevesebb memóriát, mint amekkora az eredeti teljes tárolásához kellett, még ez a kevesebb is igen sok volt. Erre nem volt megoldás: ha betelt a memória, el kellett dobni a korábbi állapotokat.

Az állapottárolásnak volt ugyan hátránya, de volt egy nagyon jó sajátossága is, és azzal talán nem is számolt előre senki: nagyon egyszerű volt vele kialakítani a visszecsetet (history brush). Az alapfogalom egyszerű, a végeredmény retek: hajtsunk végre valamilyen műveletet a képen (A), térjünk vissza egy előző állapotra (B), majd egy ecset segítségével fessünk át a későbbi A képről néhány részletet a B képre. Ezzel a módszerrel a kép bizonyos részeire lehetett a művelet felvinni.

RÉTEGEK

A szoftverfejlesztők hamar rájöttek, hogy ha nagyon kényelmesre, jóra fejlesztik is a szoftvereket, a fő akadályokat nem tudják leküzdni: hogyan lehetne egy képrészletet egyszerűen mozgatni, átszínezni, s mindeközben nem hozzányúlni a többi részhez? A Picture Publisher volt ezen a téren is az első: a felhasználók itt találkozhattak először a képpont alapú képek kezelésében az objektum alapú szemlélettel. Az Adobe Photoshop fejlesztői nemcsak ötletet merítettek a Pub-

lisherből, hanem azt az ötletet tovább is fejlesztették: az 1994-ben megjelent Photoshop 4.0 volt az első olyan szoftver, amely hatékony rétegrendszerrel (layer)

gozhat – és új lehetőségeket kapott a kézebe. Sőt, a 4-es változat még ezen is túllépett: olyan rétegeket is létre lehetett hozni vele, amely csak egy művelet eredményét tükrözte, képpontok nem voltak rajta (például nagyítást, kicsinyítést, színtorzítást). A szerkesztő az ilyen módosító rétegeket (adjustment layer) az eredeti kép képpontjainak legcsekélyebb változtatása nélkül is testre szabhatta.

A képpont alapú megközelítés ezzel nagyot lépett előre, ám a réteg alapú megközelítés még nem volt elégséges: a réteg is képpont alapú volt, vagyis mozgatni, torzítani lehetett éppen, nagyítani viszont egyáltalán nem! Még mindig elmaradt a vektor alapú megközelítés mögött, mert a különféle ecsetvonások, szövegek szerkesztése továbbra is a lehetetlennel határos volt – a réteg sem volt tehát még jó megoldás.

A réteges megközelítésben a vektor alapú rétegek hozták az egyik legnagyobb áttörést: ezek végre lehetőséget kínáltak a vektor és képpont alapú képfeldolgozás ötvözésére. A vektor alapú rétegekben minden objektumot egyszerűen át lehetett szerkeszteni, torzítani, nagyítani, színezni, csak akkor volt baj, ha a szerkesztő valamilyen képpont alapú transzformációt akart elvégezni: ilyenkor a vektor alapú objektumot át kellett alakítani képpont formátumúra és azon elvégezni a szükséges műveletet. S ebből persze már nem volt visszaút: a vektoros tulajdonságok elvesztek.

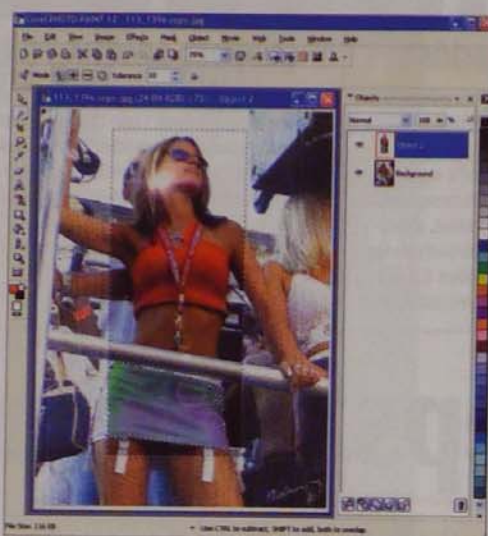
A vektor és a képpont közötti utat valószínűleg a Macromedia Fireworks terméke tette átjárhatóvá: ez volt az első olyan objektum alapú képszerkesztő program, amely nehézség nélkül vitt fel képpont alapú torzításokat a vektor alapú objektumokra is. A fogás egyszerű – bár egy kissé paradox: a Picture Publisher módszeréhez hasonlóan jegyezzük fel, hogy milyen képpont alapú módosítást kell elvégezni a vektoros képen. Amikor szükség van rá, konvertáljuk a vektor alapú objektumot képpont alapúvá, s végézzük el rajta a szükséges műveleteket, a forrást azonban továbbra is vektoros kép + módosítás alapon tároljuk.

Ezzel a megközelítéssel – szélsőséges kivételeket leszámítva – szinte tetszőleges képpont alapú módosítást lehetett társítani minden vektoros objektumhoz, ez a módszer tehát a réteg alapú megközelítés csúcspontjának nevezhető.

MELYIK SZOFTVERT HASZNÁLJAM?

Ez a kérdés mindenkién felmerül, a válasz azonban sosem egyértelmű: ki kell választani a megfelelő platformot (Windows, Macintosh, Linux, egyéb), majd az árkatagóriát. Fényképszerkesztőket beszerezhetünk a teljesen ingyenes változattól kezdve a több ezer dolláros kategóriáig: kérdés, hogy mire akarjuk majd használni.

A követségben röviden bemutatunk két népszerű fizetős szoftvert és egy ingyenesen használható programot.

Corel Photopaint – a Corel-csomag részeként

segítette a képszerkesztőket. A rétegek révén minden módosítást külön képen, rétegen lehetett elvégezni. Bármilyen művelet végeztek is tehát a képen, az eredeti kép mindvégig érintetlen maradt. Ha például egy ecsetvonással bele akarunk rajzolni egy képbe, a művelet – rétegek használata nélkül – az eredeti kép pontjait változtatná meg, így meg csak a réteg pontjait, s a réteget ezután tetszőlegesen továbbszerkeszthetjük, sőt törölhetjük is. A rétegeket persze, ha akartuk, beleolvasthattuk a háttérbe.

Mivel a réteg külön objektum volt, ezért kérdéses volt, hogy milyen kapcsolatban legyen a háttérképpel. Előtte legyen vagy mögöttes? Átlátszó legyen vagy sem? Mivel matematikailag ezek roppant egyszerű műveletek, ezért az Adobe Photoshop 4-es változatában ezeket a kérdéseket a felhasználó döntheti el, s ezáltal addig soha nem látott egyszerűséggel dol-

A fejlődés vége

Az evolúciós lépések igen meggyőzőek, de 1998-ig mind megtörtént már. Ez azt jelentené, hogy a grafikus szoftverek lényegében nem fejlődtek az elmúlt 6 évben? Talán merészség lenne ezt ilyenformán kijelenteni, de tény, hogy a réteg alapú megközelítés, a különféle torzítások alapfogolása nem változott. Ha megnyitjuk a legmodernebb eszközöket, tökéletesen megfelelnek ennek a leírásnak. Ha megnézzük például az Adobe Photoshop fejlődését, látszik, hogy az utóbbi években a fejlesztők főképp a csoportmunkára, s a különféle, egyszerűen használható effektusokra koncentráltak.

Ha azt vesszük alapul, hogy a legbonyolultabb fényképmódosításhoz szükséges gyors Fourier-transzformáció alapjait (FFT – fast Fourier transform) Carl Friedrich Gauss már 1805 körül lefektette, nem áll túl jól az ipar. Az iga-

zsaéhoz persze hozzátartozik, hogy a népszerű Cooley-Tukey-féle FFT-algoritmust csak 1965-ben publikálták, talán nem beszélhetünk tehát több évszázados lemaradásról. Különös, hogy a ma „áttörései” közé tartozó különféle árnyék-, fókusz- és más hasonló, látszólag bonyolult transzformációkhoz szükséges konvolúciós és dekonvolúciós eljárások is már nagyon régóta ismeretesek.

A közeljövőben tehát feltehetően nem várható nevezetes áttörés a grafikus szerkesztőprogramok terén: a ma eszközei még néhány év múlva is „modernekek” lesznek. A készítőket tehát egyetlen dologgal győzhetik meg a vásárlókat szoftverük nélkülözhetetlenségéről: a kiegészítő funkciókkal. Ezek között már ma is megtaláljuk a csoportmunkát segítő lehetőségeket, a más gyártók szoftvereivel való együttműködést, s az ehhez hasonló funkciókat.

Adobe Photoshop CS

A grafikusok az Adobe Photoshopot tartják a szabványnak. Ez a szoftver az új funkciók terén szinte mindig élen jár, ha tehát komplex megoldást keresünk és az ár nem számít, akkor érdemes az Adobe termékét megvizsgálni.

A Photoshop 1990 óta van piacon, igaz, 1994-ig csak Macintoshon futott. A 3.0-s volt az első olyan változat, amely Windowsra is elkészült. Ma a 8.0-s, más néven CS-változatnál tartunk.

Az előző, 7-es változathoz képest nem került bele semmilyen megrendítő erejű újítás, ám néhány új vonása könnyebbé teszi a képszerkesztéssel dolgozók életét. A legtöbb hasznuk feltehetően a fényképszerkesztésnek és webtervezőknek lesz belőle, mert a CS tervezői főképp őket célozták meg az újításokkal.

A következőkben felsoroljuk azt a tíz, feltehetően legjobb újdonságot, amely miatt érdemes lehet az új Photoshopot választani:

> **kényelmesebb állománybongészés** – az állományok kikeresése, kezelése jóval egyszerűbbé vált a különféle segéd-eszközök, a nagyobb előnézeti képek, kényelmesebb metaadat-szerkesztés folytán.

> **photomerge** – ez az új lehetőség – először a Photoshop Elementsben találkozhattunk vele – segít sok nagyméretű fényképet egyetlen hatalmas panorámaképpé összeállítani – főképp automatikusan.

> **saját billentyűkombinációk** – a Photoshop CS-ben a felhasználók saját billentyűparancsokat definiálhatnak és menthetnek el, sőt ki is nyomtathatják őket, s a nyomtatott emlékeztetőt a monitor mellé tehetik munka közben.

> **Filter Gallery** – bár szűrők eddig is voltak a Photoshop-változatokban, a galéria segítségével most jóval egyszerűbben lehet közülük válogatni, kipróbálni őket, esetleg egyszerre többet is összekapcsolni.

> **csemények naplózása** – elmenthetjük a végzett műveleteket – bár ez az új változatban alapértelmezésben ki van kapcsolva – s később láthatjuk, hogyan értük el ezt vagy azt a hatást, és esetleg átadhatjuk másnak is, hadd tanuljon belőle.

> **szövegek az ábrákon** – végre tet-szöveges görbékre, ábrákra is lehet szöveget illeszteni, tetszőlegesen kigyózhathat már az írás.

> **élő hisztogram** – a korábbi Photoshop-változatokban nem láthattuk, hogy egyik vagy másik művelet mit változtat majd a hisztogramon. Az élő hisztogrammal most minden nyomon követhető.

> **egyszerűen kezelhető képelrendezések** – a korábbi változatokban kissé nehézkes volt átállítani a képsomagok (picture package) alapértelmezés szerinti

elrendezését; a CS-ben már jóval egyszerűbb.

> **egyszerű képmegosztás** – a Photoshop CS-ben a tervezők nagyon igyekeztek egyszerűvé tenni a fényképek megosztását a család többi tagjával vagy a többi profi fotóssal. Készíthetünk PDF-bemutatót, webes fényképalbumot, és kihasználhatjuk az Adobe online szolgáltatásait.

> **scrubber** – az Adobe hasznos lehetőséget kínál azoknak, akik jobban szeretik az egeret használni, semmint a billentyűzetet. A scrubber segítségével az összes olyan helyen, ahol számot kellene beírni, az egerrel csökkenteni lehet a megadott értéket – a betűméretet például vagy az átlátszóságot.

feliratok, és a jóvoltukból könnyebb lesz az illesztés munkája.

> **új igazítási pontok** – kilenc igazítási pont (snap) segít az objektumok illesztésében. Ilyen pont a csomópont, a metszés, a felezőpont, a negyedelő, a tangenciális, a merőleges, az él, a középpont és a szöveg alapvonala.

> **javitó ecset** – a felhasználók igen egyszerűen távolíthatják el vele a fényképek jellegzetes hibáit, például a porszemet és karcot.

> **Office- és UNICODE-támogatás**: a 12-es változat már ismeri és használja a Microsoft Word- és RTF-formátumot, illetve a UNICODE-karakterkezelést.

A Corel Photopaint magában nem szerethető be, csak a teljes csomag részeként.

A teljes CorelDraw Graphics Suite 12-es csomag ára 350 dollár körül van, vagyis megközelítőleg 70 ezer forintba kerül (a csomagban benne van még a CorelDRAW 12, a Corel R.A.V.E. 3, a CorelTRACE 12 és a Corel CAPTURE 12 is).

GIMP

A GIMP elnevezés eredetileg a General Image Manipulation Program rövidítése volt, de azt 1997-ben GNU Image Manipulation Programra változtatták, s az ma már része a hivatalos GNU projektnek. A GIMP eredetileg a Photoshop ingyenes alternatívájának készült, de a Photoshop persze még mindig túlnyomó részben uralkodik ezen a piacon.

A GIMP elvileg támogat szinte mindent, amit a Photoshop, sőt a bővítmények (plug-in) terén ez a program jóval előbbre tart.

Mivel ingyenes termék, a fejlesztők hobbiából készítik, azért ennek megfelelő állapotban van. Arról szó sincs, hogy ne lenne használható, de főképpen csak nonprofit helyeken állhatja meg a helyét; használhatóságban egy fizetős, olcsóbb alternatíva is lekörözheti.

A GIMP hatalmas előnye, hogy több platformon is használható: igen sokat tud, ingyenes fényképszerkesztő Linuxon is, Windowson is.

Ha Windowstra szeretnénk telepíteni, akkor előbb fel kell tenni a gépre a Li-

GIMP – egy ingyenes választási lehetőség

Az Adobe Photoshop CS ára 600 dollár, vagyis 120 ezer forint körül mozog.

Corel Photopaint 12

A Corel inkább a CorelDraw vektoros rajzprogramjáról vált híressé, ám fényképszerkesztő szoftvere is megállja a helyét a hivatásosoknak szánt alkalmazások között. A Corel Photopaint a kedvencünk, mert ez az egyetlen olyan szoftver, amelyet intuitív módon is használhatunk. Persze ez egyénről egyénre változhat, ki-ki jól teszi, ha maga tapasztalja meg egy-egy szoftver használhatóságát.

A Corel Photopaint 12-esről magában igen nehéz írni, hiszen, mi tagadás, sok újdonság nincs benne. De mert nem különálló termék, hanem egy termékegység része, azért az együttesről már lehet mondanivalónk.

> **okos rajzeszköz (CorelDraw)** – ábrafelismerési módszerek már régóta léteznek, de ritkán öltének testet termékben. Talán a Smart Drawing Tool egy ilyen példa: igyekszik felismerni a kézi rajzot, s azt szabályos, csomópont alapú vektoros ábrává alakítani (kórré, téglalappá, nyílra, egyenessé).

> **dinamikus segédvonalak** – az új segédvonalak a különféle objektumok lehetőség szerinti pontosabb illesztését segítik. A különféle objektumok illesztésekor láthatóvá válnak a segédvonalak és

Összegzés

A mai fényképszerkesztő szoftverek nagyjából ugyanazokat a lehetőségeket adják a felhasználóknak. Emliat után nem is könnyű elhatározásra jutni, mert lehet, hogy egy ingyenes szoftver is bőségesen elég lenne, felesleges megvásárolni a drága, mindentudó alkalmazásokat. Hogy kinek melyik szoftver felel meg a legjobban, azt valószínűleg mindenkinek magának kell eldöntenie.

nux-környezetből már ismerős GTK+ könyvtárat – mert a GIMP arra támaszkodik. Maga a telepítőcsomag igen kicsi, 10 megabájt alatt van (a GTK is).

A felület egy kissé furcsa – azt bizony szokni kell. A tanulási szakasz feltehetően hosszú lesz, egyfelől az igen összetett funkcionalitás miatt, másfelől a nem mindenhol átgondolt menük miatt.

Ha megszokjuk a használatát, egész jól el lehet boldogulni vele, de egyet ne felejtünk el: nem működik együtt sem a CYMK, sem a Pantone színezési eljárással, ha tehát nyomdai technológiával kellene dolgozni, akkor nem biztos, hogy alkalmazható.

Magunk személy szerint az „előnézet” (preview) és az „alkalmaz” gombot (apply) hiányoltuk legjobban a különféle effektusok használatában. Ha látni akarjuk, mi történne a képpel ebben vagy abban a beállításban, akkor az OK-t kell megnyomunk. Ilyenkor azonban eltűnik az effektus ablaka, ha tehát nem volt megfelelő a beállítás, akkor kezdhajuk elölről.

HORVÁTH ÁDÁM

KLIKK Ha többet akar tudni

www.adobe.com/products/photoshop
www.corel.com
www.gimp.org
www.macromedia.com/software/fireworks

Az új vírusok új antivírus stratégiát igényelnek!

Kérje, 30 napos, ingyenes próbaverziókat!

Panda Software Hungary
Tel.: (06-1) 469 7099
E-mail: hungary@pandasoftware.com

www.pandasoftware.hu

VISSZA A JÖVŐBE?

A Microsoft Shell „képeességei”

A Microsoft terve szerint a következő operációs rendszerben a Longhorn nevű Windowsban lesz egy Microsoft Shell nevű alkalmazás is. Ez a szoftver sajnos sok nehézséget okozhat még a vírusvédelemben. A Microsoft Shell sokkal egyszerűbbé teheti a vírus- és féregkészítők dolgát, s várható, hogy visszatér a szkriptvírusok és -féreg fénykora

még csak a fejlesztés szakaszában tart, az utasítások elnevezése és paraméterezése eltérhet a különféle változatokban. Az itt bemutatott példákban a 6.0.4093.0-s változatot vettük alapul.

AZ MSH SZINTAXISA

Az MSH-parancsok mind `<ige> <főnév> [<érték>] [<opció>] [<érték> ...] ...]`

alakúak. Használhatunk bennük változókat, feltételes utasításokat és különböző operátorokat is – mint sok magas szintű nyelvben. A Unix rendszerekhez hasonlóan az „|” karakterrel egy parancs kimenetét egy másik parancs bemenetére irányíthatjuk. Például az aktuálisan futó folyamatokat azonosítójuk sorrendjében a

```
get-process * | sort id
parancssal kérdezhetjük le.
```

ÁLLOMÁNYRENDSZER KEZELÉSE

Az állományrendszerben a C:\ könyvtárat a

```
set-location C:\
parancssal jelölhetjük ki, s ott a
get-childitem
utasítással kérdezhetjük le a könyvtár
tartalmát.
```

Ha a kijelölt könyvtár belső mappáiban csak bizonyos (például a *.htm) állományokra vagyunk kíváncsiak, akkor a `get-childitem -recurse -filter *.htm` parancsot használhatjuk. Az állományrendszerben belül kereshetünk magunkban az állományokban is, sőt módosíthatjuk is őket. Például az aktuális helyen a TXT-állományok (valamennyi TXT-állomány!) tartalmának a lekérdezésére a

```
get-content *.txt
parancsot használhatjuk. Egy klasszikus e-mail féreg is ilyesfajta módszert használ e-mail címek kinyerésére. Az MSH számos további lehetőségeket kínál a maga karakterlánc-kezelő utasításaival – még az e-mail cím átalakítása előtt sincs akadály.

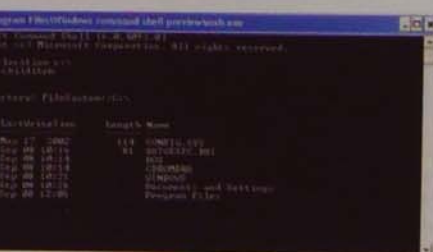
```

Ha egy sort szeretnénk egy állományhoz hozzáfűzni, akkor kiadhatjuk az `add-content *.txt -value „Hello”` utasítást. A szkriptvírusok maguk is ilyen technikával illesztik hozzá maguk kódját egy már meglévő szkript-programhoz.

A RENDSZERLEÍRÓ ADATBÁZIS KEZELÉSE

Az MSH megkísérel minden tárolt információt kezelni, a sorból tehát nem maradhat ki a rendszerleíró adatbázis kezelése sem. A következő:

```
set-location HKLM:/
parancssal a rendszer-
```


A C: egység főkönyvtárának a lekérdezése

leíró adatbázis HKLM-ágát jelölhetjük ki, s ettől fogva a könyvtárkezeléshez hasonló módon kérdezhetjük le a kulcsok listáját és tartalmát. Ha a HKLM:/SOFTWARE kulcsban újabb kulcsot szeretnénk létrehozni, akkor ezt a

```
new-item HKLM:/SOFTWARE -name
UJKULCS
parancssal tehetjük meg.
set-location HKLM:/SOFTWARE/UJKULCS
parancssal kijelöljük a létrehozott új kulcsot. Az új kulcsban belül a
```

```
set-property -property VALTOZO -value
ERTEK
parancssal egy új VALTOZO nevű változót, tulajdonságot hozhatunk létre ERTEK értékkel.
```

A számítógépes vírusok, férgek, illetve egyéb kártékony programok is gyakran kezelik a rendszerleíró adatbázist. Ennek számos oka van: a legáltalánosabb az, hogy a kártékony kód akkor is megint elinduljon, ha a felhasználó ki-kapcsolja vagy újraindítja a számítógépet. És a kártékony programok innen szerezhetnek további információt például az alapértelmezés szerinti SMTP-kiszolgáló eléréséhez.

E-MAIL KÜLDÉSE

Az MSH külső DLL-ben levő parancsokkal segíti az e-mailek küldését is. Az egysoros `out-email -To mshfo@pelda.hu -From mshfo@pelda.hu -Subject „Hello” -Message „Nézd meg a mellékletet!” -Relayhost mail.pelda.hu -Attachment pelda.txt` parancssal e-mailt küldhetünk. A férgek és vírusok hasonló módon küldenek üzenetet, könnyen meghamisíthatják a feladót és persze állományt is csatolhatnak az üzenethez.

FOLYAMATOK ÉS SZOLGÁLTATÁSOK KEZELÉSE

A számítógépen futó folyamatokat a `get-process` parancs kiadásával kérdezhetjük le. A `stop-process` utasítással le is állíthatjuk a megadott folyamatot, illetve folya-

matokat. A folyamatok kezeléséhez hasonlóan a szolgáltatásokat is felügyelhetjük. A futó szolgáltatások lekérdezése és szolgáltatás(ok) leállítását mellett indíthatunk is szolgáltatásokat. Ezeket a feladatokat a `start-service`, a `get-service`, illetve a `stop-service` parancs látja el.

HÁLÓZATI ÁLLOMÁNYÁTVITEL

Az MSH az egyszerű bővítményein levő parancsokkal lehetőséget ad állományok le- és feltöltésére a TCP/IP hálózaton. HTTP-kapcsolaton keresztül például a

```
get-urihttp://www.idg.hu | out-file
c:\tdg.htm
```

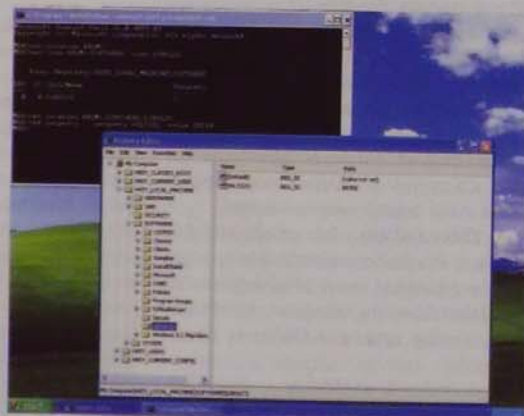
parancssal tölthetünk le egy állományt az internetről. Éppígy FTP-kapcsolaton keresztül is működik

az állományátvitel:

```
get-uriftp://nev:elszo@ftp.pelda.hu/file.exe |
out-file c:\file.exe
```

ÖSSZEZÉS

Az említett példákon túl az MSH sok további lehetőséggel is szolgál. Lekérdezhetjük, kezelhetjük, módosíthatjuk például az elérhető megosztott mappákat is, és persze saját készítésű bővítményekkel tetszés szerint kiegészíthetjük az MSH tudását. Ezek a lehetőségek a mostani vírusok és férgek valamennyi funkcióját felölelik – a saját készítésű bővítmények nélkül is. A manapság terjedő férgek nagy része valamilyen magas szintű nyelven készült. Egy MSH-éhoz hasonló tudású eszköz – mivel egyetlen szkriptorral is összefoglalható benne a különféle vírus- és féregfunkciók – gyökeresen átalakíthatja a vírusok és férgek összetételét,

Kulcs és változó létrehozása a rendszerleíró adatbázisban

s ezzel várhatóan megint elterjednek majd a szkriptvírusok. Az csak tovább nehezíti majd a helyzetet, hogy egy MSH-ra támaszkodó kártékony kód megalkotásához sokkal kevesebb szakértelem is elég, és egy-egy vírus elterjedésével – a szkriptnyelv sajátosságából adódóan – a forrás is terjed.

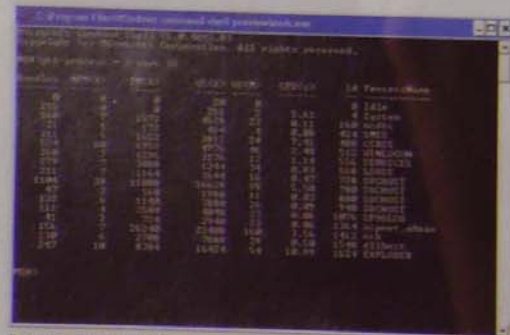
LEITOLD FERENC
leitold@checkvair.hu

KLICK Ha többet akar tudni
www.checkvair.hu
www.antivirus.hu

Bár a Microsoft új operációs rendszere, a Longhorn még jórészt a fejlesztés szakaszában tart, a tervek szerint a befejezett Microsoft Shell-nek már most is elég a funkcionalitása ahhoz, hogy aggodalmat keltsen a vírusvédelemben foglalkozó szakemberek körében. A Microsoft Shell (MSH) a Microsoft által fejlesztett új parancsértelmező, s nemcsak az új operációs rendszeren lehet majd használni, hanem a Windows XP és a Windows 2003 kiszolgáló operációs rendszereken is – a meglévő parancssori értelmezőnek is a helyébe léphet.

A rendkívül sokrétű parancskészletet új parancsokkal is kiegészíthetjük; erre a célra sokféle magas szintű nyelvet használhatunk, és az új parancsokat mint DLL-állományokat illeszthetjük az MSH-hoz. Az MSH mostani legfrissebb változata és a hozzá tartozó dokumentációk valamelyes regisztráció után letölthetők a www.beta.windows.com oldalról.

A következőkben a vírusvédelem szempontjából szeretnénk rámutatni néhány lehetséges veszélyforrásra. Mivel az MSH

Folyamatok lekérdezése

FÓKUSZ, a hét témája

Tanulás távol az iskolától

Az e-learning, más szóval távoktatás nem elterjedt oktatási forma, noha nyilvánvaló erényei vannak.

Használható a felnőttképzésben, a vállalati továbbképzésben, csak még nem eléggé népszerű

Általános megfogalmazásban a távoktatás olyan kétutas kommunikációs rendszer, amelyben az oktatók és tanulók térben és időben távol vannak egymástól. A távolságot valamilyen médium hidalja át közöttük, és az oktatási, tanulási folyamatot magát folyamatos pedagógiai támogatás kíséri. Némelyik szakértő a hagyományos levelező oktatásnak, csak a számítástechnikai eszközökön, internet segítségével lebonyolított oktatást – ezt angol kifejezéssel e-

arningnek is nevezik. A tanulás CD-ROM-okon terjesztett oktatási anyagok felhasználásával folyhat, ezt Computer Based Trainingnek, vagyis számítógép alapú oktatásnak mondja a szaknyelv. (Ilyen tananyag került fel a mostani, 47. lapszámhoz tartozó CD-re.) Az internet, e-mail révén (Web Based Training – web alapú oktatás) nem volt nehéz leküzdeni a távolságokat, a tananyag már hardverhordozót sem követel meg, a kurzusok az internetről is letölthetők. Az internet jövőtől virtuálisan újraalkotható a tante-

rem: a virtuális tanulószobában kötelezővé tehető és időponthoz köthető a megjelenés – mint a hagyományos oktatásban.

A VÁLLALATI OKTATÁS

Az IBM megbízása alapján a Forrester Consulting tanulmányt készített a vállalati oktatásról. A kutatók idén júliusban több mint 250 cégvezetőt kérdeztek meg Nyugat-Európában.

A tanulmány egybe-között azt az érdekes eredményt hozta, hogy jöllehet a vállalatok 90 százaléka igen fontosnak ítéli a képzést, sőt szinte

életbe vágónak a versenyelőny megtartása szempontjából, egyharmaduknak még sincs ilyen irányú programja.

Az 1000 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató kisvállalatok közül háromból egynek, a nagyvállalatok közül négyből egynek nincs naprakész továbbképzési programja, noha a tanulmány készítői által megkérdezett szervezetek 93 százaléka – mint említettük – a professzionális készségfejlesztést igen lényegesnek véli a maga stratégiája szempontjából. A tanulmány arra is rávilágított, hogy a cégek bevételüknek átlagosan 0,05 százalékát fordítják oktatásra.

AZ INFORMATIKAI ISMERETEK A LEGKERESETEBBEK

A jövő szempontjából fontos ismeretek közül a szervezetek még mindig az informatikát állítják az első helyre – az üzleti és a vezetési ismeretek elé. A megkérdezett vállalatok azt is kijelentették, hogy a jövőben sokkal rugalmasabb munkaadórére lesz szükségük, vagyis az informatikailag képzett munkatársaknak üzleti ismereteket is szerezniük kell, ha elegendő akarnak tenni a szervezet állította követelményeknek.

KEVÉS AZ E-LEARNING

A tanulmány mindemellett azt is hangsúlyozza, hogy a munkaerő mind nagyobb mobilitása és rugalmassága folytán a vállalati identitás és jövőképe fenntartásában rendkívül fontosak lesznek a kommuniká-

Megkérdeztük...

Honti Pál

– A magyar oktatásra kevésbé jellemző az e-learning-megoldások használata – állapította meg Honti Pál, a Coedu Távközpont Kft. szakértője. – Európában a távoktatás 30-40 százaléka e-learning-megoldá-

sokon alapul, de Magyarországon ez az arány csak 1-2 százalék. Mivel az elmúlt időben robbanásszerűen megnőtt a felsőfokú oktatásban részt vevők aránya és kevés új tanterem épült, az e-learning gazdaságos megoldásnak tűnik. A hagyományos oktatásban kiegészítésként már használják az elektronikus oktatási megoldásokat. Ezt az oktatási formát a felnőttképzésben lehet jól kihasználni – véli Honti Pál –, a vállalatok munkatársainak továbbképzésében. Ez a nagyvállalatok körében része a mindennapi humán erőforrás-politikának, a kis- és

közepes vállalkozásoknak azonban nem kifizetődő saját tananyagot fejleszteni. Noha kis cégnek számítunk, a magunk rendszerét munkatársaink képzésére, a feladatok megszervezésére, a saját tudásunk kezelésére is használjuk. Munkatársaink hobbiból még tananyagokat is gyártottak, például egy jogatanfolyamot is mindenki hasznára – mondta Honti Pál.

Kaszai Pál

– A tudás alapú vállalatok körében igen fontos az e-learning szerepe – jelentette ki Kaszai Pál, az SAP Hungary e-learning-szakértője. – A nagyvállalatok felismerték ezt és van is megfelelő tőkéjük az ehhez szükséges beruházáshoz. Többen közülük most cserélik újra régebbi e-learning-megoldásaikat; az SAP egyébként azoknak is megfelelő meg-

oldást kínálhat, akik most határozták el az elektronikus távoktatás és képzésselüveget bevezetését. A vállalati életben, ha elektronikus képzési rendszer bevezetéséről van szó, akkor a személyzetfejlesztésre és a HR-megközelítésre jut nagy figyelem. A vállalati képzés akkor lesz hatékony, ha a hagyományos (jelenléti) oktatás és az elektronikus oktatás előnyeit ötvözve kiküszöböljük e két oktatási forma hátrányait.

Az SAP Hungary is tudás alapú vállalat – mondta Kaszai Pál –, és sok éve segítjük a tanácsadói és értékesítői kor, partnereink és ügyfeleink munkáját e-learning-megoldásokkal. A termékek életciklusa egyre rövidebb, a változások gyorsabbak és dinamikusabbak; az e-learning-megoldások révén lépést lehet ezzel a gyors váltásokkal tartani. Az elektronikus képzés sok országban kötelező, nálunk választható jellegű, de tanácsadóink jókora része ezzel a módszerrel frissíti tudását.

ciós készségek – így vélekedett a vizsgált cégek 94 százaléka. Több mint 60 százalékuk azonban úgy gondolja: készségfejlesztési programja alkalmatlan arra, hogy az alkalmazottakban megfelelő kommunikációs készségeket alakítson ki.

A vizsgált cégek több mint 30 százalékának a szervezetben belül nincsenek e-learning-megoldásai, s a nagyobb vállalatok 45 százalékának nincs naprakész e-learning stratégiája.

AZ E-LEARNING ITTHON IS HÓDÍT

Magyarországon az e-learning-megoldások és az oktatás céljára jött létre az IBM Oktatási Központ a budapesti Infoparkban – közölte Kiss Enikő, az IBM Magyarország HR-igazgatója. Az itteni nyilvános tanfolyamokra bárki jelentkezhet. A szakterületükön bizonyos témakörökben segítséget kereső szakembereknek és vezetőknél a központ egyéni konzultációkat ajánl. Mód van külföldi képzé-

sekre, konferenciákra is. A központ évente több mint száz tanfolyamot szervez, s a tananyagokat a hallgatók javaslatainak figyelembevételével állítja össze. A tananyagok jó része oktató CD-n vagy elektronikus távoktatás formájában is megvan. Kiss Enikő szerint a tanításban egyre növekvő szerep jut az e-learningnek, azaz a számítógéppel, hálózaton keresztül szervezett, nyilvántartott és lebonyolított távoktatásnak. A rendszeres belső tréning a vállalati kultúra része, ezért az IBM Oktatási Központ a maga munkatársait is továbbképezi, főleg az internetes e-learning-kurzusokkal, s azok hagyományos, tantermi oktatással is kiegészülhetnek.

KLICK Ha többet akar tudni

www.ibm.com/services/learning/hu/szt.hu/cikkok/tanul
szt.hu/cikkok/jgd

Az e-learning nem költségcsökkentés

Ha tekintetbe vesszük, hogy az e-learning-stratégia milyen előnyöket adhat a szervezetnek, elképesztő, hogy ilyen kevés cégnek van egyáltalán e-learning-megoldása – kommentálta a tanulmány következtetéseit Richard Straub, az IBM Learning Solutions EMEA-térségért felelős vezetője. Véleménye szerint a tanulmány teljesen más eredményt hozott volna, ha a szervezetek az e-learningre nem mint költségcsökkentési lehetőségre tekintetnének, ha-

nem mint versenyelőnyt megalapozó tehetőségre a munkaerő átképzésében. Richard Straub azt mondta, hogy az IBM alkalmazottjai a világon évente összesen vagy 17 millió órát (alkalmazottanként 55 órát) töltnek formális képzéssel – online tanulással vagy hagyományos osztálytermi képzéssel. Az IBM-ben a tanulásra fordított napok 47 százaléka mára online tanulással telik, nem vonja el tehát az alkalmazottakat a munkájuktól.

Az Oracle iLearning keretrendszer

Az Oracle iLearning nagyvállalati szintű elektronikus oktatási keretrendszer bővíthető elektronikus képzési megoldásokat kínál.

Az új verzió idén szeptemberben jelent meg

Egyik fontos tulajdonsága az Oracle iLearningnek az, hogy a jogosultságok (például a jelentéskészítéshöz való jog) rugalmasan alakíthatók ki és rendelhetők hozzá a tanulóközösségekhez, s azok átadhatják némelyik jogosultságot maguk tagjaiknak.

A rendszer segítséget ad a személyre szabott tanuláshoz, mivel részletesen lebontható vele a felkínált oktatási programok célközönsége – egészen a személyes szintig. Nem csak a szokásos hierarchikus felhasználói kapcsolatokat lehet modellezni vele – például a szervezet-vezető kapcsolatokat –, a felhasználókat logikailag is csoportosíthatják valamilyen közös tulajdonság szerint.

A rendszer minden weben hozzáférhető tartalomtípust használhat, ha külső szállítótól származik, ha házilag készült. Az Oracle iLearning a kurzusok megjelenítése mellett azzal is segíti az oktatási, szervezetelemzési osztagok munkáját, hogy komplex képzési programokat lehet vele

létrehozni. A rendszer egységes környezetben teszi használhatóvá és kezelhetővé a különböző tanulási módozatokat. Ez a kör a saját útjában elsajátítható anyagoktól (eStudy, előre felvett eClass vagy eSeminar, Offline) az időponthoz kapcsolt tanfolyamokon át (inClass, eClass, eSeminar) az online együttműködésen alapuló tanulási (fórumok, csevegőszobák) terjedhet.

KOMBINÁLT KÉPZÉS

Az oktatók kombinált képzési formákat is használhatnak. Az integrált, többcsatornás oktatási programokkal több napot, hetet vagy hónapot átívelő oktatási programok alakíthatók ki.

Az így létrehozható infrastruktúrák ideális környezetet adnak a segédanyagok – szakirodalom, jegyzetek, értékelő tesztek, oktató vezette laborgyakorlatok és előre felvett előadások – lehető legjobb elsajátításához. És az online együttműködéses környezetben – a szabványos részét alkotó e-maillal, fórumokkal és csevegőszobákkal (chat room) – a tanulócsoporthoz kapcsolatot tarthatnak egymással és a mentorokkal.

JOG A VIZSGÁHOZ

A vizsgakészítésre feljogosított felhasználók az iLearning beépített tesztkészítőjével gyorsan készíthetnek értékelő teszteket. Az érdekelteket külön levélben lehet értesíteni erről vagy arról az oktatási eseményről.

Az Oracle iLearningnek átfogó kimutatáskészítési szolgáltatása is van: az oktatók, szervezeti vezetők, az IT- és HR-munkatársak jogosultságuknak megfelelően

előre meghatározott kimutatásokat és egyedi kimutatásokat futtathatnak.

AZ 5.0-S VÁLTOZAT ÚJDONSÁGAI

Az Oracle 2004 szeptemberében jelentette meg az iLearning legújabb, 5.0-s verzióját. Ebben a változatban a fejlesztők nagyobb figyelmet szenteltek az elektronikus okta-

tásnak a humánerőforrás-felügyelet más rendszereivel való összefüggéseire, amelyek a kompetenciafelügyelet az egyik ilyen erőssége. Azzal készségek, képességek rendelhetők a személyekhez, tanulói csoportokhoz, s azok megfeleltethetők a kurzusok kompetenciáival, s a betöltött munkakör követelményeivel.

▪ toll írunk vele,

▪ olló ezzel vágunk,

▪ harapófogó amivel szöveget húzunk,

▪ ORCHI mellyel a cég iratait kezeljük.

ADM ADVANCED DOCUMENT MANAGEMENT

1126 Budapest Királyhógyó tér 8-9.
 Telefon: (36)-1-212-1570
 Web: www.adm.hu

35014

SAP Learning Solution

Munkatársaik oktatására összpontosító cégek jól kihasználhatják azt a tény, hogy ez a rendszer teljesen összekapcsolódik a mySAP HR-folyamatokkal (teljesítményfelügyelet, személyfejlesztés, -adminisztráció). A tudásfejlesztés adta előnyöket azonban azok a cégek is élvezhetik, amelyeknek nincs mySAP HR-moduljuk; ennek a tudásfejlesztésnek az a lényege, hogy a vállalat, vállalkozás vagy intézmény hatékonyan használhassa fel oktatásra, képzésre szánt anyagi eszközeit.

NEGY ALAPPILLÉR

Az SAP Learning Solution négy pilléren alapul: az oktatási portálon (az a tanuló „munkahelye”), a képzésfelügyeleti rendszeren (a képzésszervezők munkaeszközén), a szerzői környezeten (az oktatóknak, képzési szakembereknek segít az elektronikus tananyagok és vizsgák előállításában), valamint a tartalomkezelő rendszeren (az elektronikus tananyagok kezelőrendszerén); mind a négy pillér tá-

Az SAP e-learning-megoldása, a 2002-ben piacra dobott SAP Learning Solution másfél éve már magyar nyelven is kapható

mogatóst ad a vállalati képzésekben szerepet játszó összes célcsoportnak.

A tanulók számítógépes böngésző-programon át juthatnak fel az oktatási portálra, s ott szervezetbeli szerepkörük és igényeik szerint, személyre szabva tekinthetik át a nekik szóló teljes tanfolyami kínálatot. A tanulóknak ajánlott vagy kötelezően előírt tanfolyamok, illetve tananyagok a web alapú képzéstől és az online virtuális tantermi órától a hagyományos tantermi oktatásig terjedhetnek. A tanulók ellenőrizhetik, hogy mire jutottak, és felvilágosítást kaphatnak arról, hogy mit várnak tőlük.

A szerzők moduláris, újra felhasználható formában, a szerzői környezetre tá-

maszkodva készítik el és rendszerezik az elektronikus vizsgákat.

A tartalomkezelő rendszer a tananyagok tároló- és kezelőrendszer. A képzésfelügyeleti rendszerrel folyamatosan össze lehet hasonlítani a felhasználó szervezetének munkaköréhez kapcsolt kompetenciakövetelményeket és a beosztásokat betöltők képzettségi szintjét, és gyorsan, hatékonyan lehet kezelni az esetleges fogyatékoságokat.

A SZEREPKÖRÖK

Az SAP Learning Solutionben háromféle felhasználói szerepkör ismeretes. A tanuló az, akit a rendszerrel képezni kell, és ennek megfelelő jogosultsággal léphet be a rendszerbe. A hallgatók egyéni azonosítással a maguk személyre szabott tanulási portálján juthatnak be ide, s használják a megadott lehetőségeket (például képzésben vehetnek részt, tananyagot in-

díthatnak el, elektronikus vizsgát tehetnek stb.), illetve a nekik összeállított információk alapján tájékozódhatnak az oktatásukról.

A tananyag szerző vagy tananyag szerkesztő általában tanár, oktató, illetve tananyagfejlesztéssel megbízott és az ennek megfelelő jogokkal felruházott felhasználó. Munkaeszköze, munkaterülete a szerzői környezet.

Az ebbe a szerepkörbe sorolt felhasználók a lokálisan telepített szerzői környezetben hozzák létre vagy már meglévő (helyben tárolt vagy a tartalomfelügyeleti rendszerből letöltött) tananyagokból importálják a tanulmányobjektumokat, és sorolják be azokat a tananyagokba.

Az oktatásszervező a megfelelő jogosultságok birtokában hozzáfér a képzésfelügyeleti rendszer adta szolgáltatásokhoz és alkalmazza őket.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: VASS ENIKŐ

IBM Lotus Workplace Collaborative Learning

Teles körű megoldás a cégekben szükséges képzések kezelésére az IBM Lotus Workplace Collaborative Learning (LWCL): a tananyagfejlesztéstől kezdve az oktatás szervezésén át a tanfolyamok lebonyolításáig. Az LWCL segítséget ad az erőforrások, hallgatók, tananyagok kezeléséhez, az oktatási programok szervezéséhez és a hallgatók nyomon követéséhez, megkönnyíti a tantermi képzésekkel kapcsolatos nyilván tartást is. A hallgatói, adminisztrátori felület böngészővel érhető el.

Az LWCL ÖSSZETEVŐI

Az LWCL kiszolgáló relációs adatbázisra támaszkodva lehetőséget ad a hallgatók kezelésére, a beiskolázásra, a tanfolyami katalógus karbantartására és az erőforrások felügyeletére. Beépített eszközökkel segíti a jelentéskészítést, a naptár- és e-mail-szolgáltatást, az ütemezést.

A tananyagfejlesztő eszközzel készített tananyagok közvetlenül kitehetők a Delivery kiszolgálóra: ez a kiszolgáló kezeli a tananyagok tartalmát, karbantartja és nyomon követi a tananyagokat, és a nyomkövetéssel talált adatokat visszaküldi az LWCL-kiszolgálónak. A negyedik összetevő az offline hallgatói ügyfél. A hallgatók élő hálózati kapcsolat híján is végighaladhatnak a kiválasztott tananyagban, a rájuk vonatkozó nyomkövetési információkat a Delivery kiszolgálónak a hallgatói gépen futó (előzetesen letölthető) ügyfélprogramja rögzíti. Ha a hallgató ismét csatlakozik a hálózathoz, akkor ez az ügyfélprogram automatikusan elküldi a nyomkövetési adatokat a központi kiszolgálónak.

Ezek a rendszerelemek felül az LWCL működéséhez szükség van még LDAP-kiszolgálóra (az azonosítja a hall-

gatót), azután SMTP-kiszolgálóra (ahogy összehangolja az automatikus e-mail-küldést), illetve Collaboration kiszolgálókra – azokkal bonyolíthatók le a virtuális oktatási termi képzések.

A RENDSZERELEMEN MŰKÖDÉSE

A tananyagkészítők az LWCL fejlesztőeszközzel állíthatják össze az oktatási anyagot. Az elkészült elektronikus tananyag egyetlen állományba csomagolható össze, ezt az állományt kell azután elküldeni a hálózaton át az LWCL-kiszolgálónak. Az LWCL-kiszolgáló a tananyagból alaptanfolyamot készít, s abból igény szerint konkrét tanfolyami kínálat állítható össze.

Az adminisztrátorok az LWCL-kiszolgáló közreműködésével katalógusba vehetik az alaptanfolyamot és összeállíthatják a konkrét tanfolyami kínálatot. A konkrét tanfolyami kínálat elkészülte után az LWCL-kiszolgáló értesíti a Delivery kiszolgálót, hogy megvan a tananyag.

A hallgatók az LWCL-kiszolgáló segítségével böngészhetik a tanfolyami katalógust. Ha valamelyik tanfolyam felkelti az érdeklődésüket, akkor be is iskolázhathatják magukat. A beiskolázás után az LWCL-kiszolgáló olyan hivatkozást készít a hallgatóknak, amellyel az elérheti a Delivery kiszolgálón a konkrét tananyagot. A Delivery kiszolgáló ad felhasználói felületet a hallgatóknak a tananyag végigkövetésére.

Az LWCL-ben előre elkészített, beépített jelentések állíthatók össze a rendszerben a hallgatókról és a tanfolyamokról tárolt adatokból. Az így lefuttatott jelentések végeredménye Excel-táblázatban tárolható vagy weboldalon is megjeleníthető.

**CCNP®
BOOTCAMP**
2005. február 7-18.

All Inclusive

Legyen Ön is CCNP® 10 nap alatt,
csak 600 ezer Ft-ért,
szállással és teljes ellátással!

Most alkalma nyílik, hogy CCNP® minősítést szerezzen kevesebb idő alatt, kevesebb pénzért az Alef Nula Kft.-nél, Magyarország egyetlen hivatalos Cisco oktatóközpontjában.

Az Alef Nula rendelkezik Magyarországon legjobban felszerelt oktatási laborjával. Minősített Cisco oktatóink többéves elméleti és gyakorlati tapasztalattal bírnak. Ez garancia arra, hogy a CCNP® vizsgája könnyedén sikerüljön.

A tanfolyam díja tartalmazza a képzést, a tananyagot, segédanyagok használatát, az előnévnyit, a szállást, ebédet és utóditket a tanfolyam ideje alatt. Biztosítani tudjuk a vizsga lehetőségét is. VLE vizsgaközpontunkban. További információkat az alábbi elérhetőségeken kaphat:

Alef Nula Kft.
1123 Budapest, Alkotás u. 17-19.
Tel.: (061) 489 5130, Fax: (061) 214 0100
Http://www.alef.hu, Email: info@alef.hu

INFORMÁCIÓ és társadalom

Benzin telefonról

Az osztrákok hamarosan nemcsak vonatjegyet, parkolási díjat, lottószelvényt fizethetnek mobiltelefonnal, hanem tankolhatnak is az OMV töltőállomások felénel.

Az öt osztrák mobiltelefon-szolgáltató mindegyike kínálja majd ezt a szolgáltatást, ha a felhasználó regisztráltatja magát és megadja a bankszámlája adatait.

A szolgáltató ad egy PIN-kódot, fizeteskort pedig csak a telefonszámot és a kódot kell megadni. *(Die Presse)*

TV-mániások figyelmébe

Nagy-Britanniában digitálístévé-szolgáltató, a Sky TV hűségkártya kibocsátására készül. Az adás vételéhez szükséges set-top boxokban két kártyanyílás van, az egyikbe a dekódoló kártyát kell behelyezni, a másikat pillanatnyilag nem használják semmire. Ezt akarja kihasználni a cég chipkártya alkalmazásához: az érdeklődők a hűségkártyára pontokat kapnának attól függően, hogy milyen csatornákat mennyi ideig néznek. A pontokért pedig ingyenes tv-tartalmat vagy a hirdetőktől ajándékokat kapnának. *(BBC News)*

Konzol, játékok

A francia Infogrames PC-játékgyártó óriás bizakodóan néz az év vége elé. Bruno Bonnell, a cég elnöke úgy nyilatkozott, hogy jó eredményre számítanak a negyedik negyedévben, egyrészt az Atari Flash Back új, tévére csatlakoztatható konzol, másrészt több játék, például a Driver és az Act of War jövőtábol. „Négy hónap alatt 3 milliót adtunk el a Driverből” – mondta Bonnell. Az előzetes adatok szerint a II. negyedévi bevétel 105,4 millió euró volt, szemben az előző év második negyedévének 92,5 milliójával. *(Libération)*

Moog, „a” szintetizátor

Újra divatba jön az 1960-as évek legendás hangszere, a Moog szintetizátor – adja hírül az *International Herald Tribune*. A lap szerint egyre több kortárs zeneszerző – komolyzenei szerző és rocker egyaránt – tér vissza a nagy előd analóg hangjához. A növekvő érdeklődést az új dokumentumfilm, a Moog is jelzi. A rendező, Hans Fjellestad nem kevesebbet állít, mint hogy a hangszer atyja, Robert Moog hozzájárult a „zenei forradalom” elindításához. „Szerintem az ő helye Les Paul és Leo Fender mellett van” – mondta Fjellestad, az elektromos gitár atyjaira utalva.

Moog 14 éves korában rakta össze az első elektronikus hangszert, és 29 évesen mutatta be szintetizátorát. Eleinte csak az avantgárd zeneszerzők és a sci-fi filmek alkotói használták a gépet, és csak a 60-as évek végén kezdett terjedni a „mainstream” zenészek között. A legnagyobbaknak, mint a Doors, a Rolling Stones, a Grateful Dead Moog külön szintetizátorokat épített, igényeik és visszajelzéseik alapján. Trevor Pinch, a *Moog szintetizátor feltalálása és hatása* című könyv társszerzője szerint az új zeneszerszám megjelenése körülbelül olyan változást hozott a zenei életbe, mint annak idején a szaxofon. „Amikor a Moog megjelent, tombolt a pszichedelikus kor, és a zenészek éppen ilyesmire vágytak: egy olyan gépre, amely új hangokra és szokatlan effektusokra volt képes” – nyilatkozta.

A Moog szintetizátor az első nagy sikerét 1968-ban érte el, amikor Wendy Carlos megjelentette a Bach-feldolgozások albumát. De nem telt bele pár év, és a zenészek megunták az új hangszert. Robert Moog emlékei szerint „korábban 9 hónapos, vagy pár évvel később később továbbadták csak teljesíteni a megrendeléseket, majd hirtelen megszűntek a megrendelések. 1971 elején már nem volt pénzem”. Hamarosan eladta cégének többségi részességét egy befektetőnek, aki pár évvel később továbbadta a má már nem létező Norlin Musicnak. Moog tavaly visszaszerezte a márkanevet, és több mint húsz év után újra elkezdett szintetizátorokat árulni.

Digitális groove-ok

A „digitális forradalom” a zeneipart sem kerülhette el. Ennek előnyeit ma már a valódi zenészek is élvezhetik. Cikksorozatunk első részében az elektronikus dobokról lesz szó *(Cikkünk a 28. oldalon)*

Digitális groove-ok

A 80-as évek táján jelentek meg az első elektronikus dobok, a klaszikus hatszögletű elektronikus dobok közül talán a Simons volt a legismertebb. Ezek még nem szintetizátorokat vezéreltek, hanem analóg hanggenerátorokat. A hangokat potméterek állítgatásával lehetett előállítani, különböző szűrőket hangolva. A hangszínek nem voltak túl változatosak, de a maguk idejében elég népszerűek voltak. Mára viszont szinte teljesen eltűntek, mivel a midis dobok által meghajtott szintetizátorok könnyedén utánozzák az akkori analóg hangját, míg fordítva ez lehetetlen.

ÉPITKEZZÜNK!

Ha elektronikus dobot szeretnénk venni, sokféleképpen nekikezdehetünk. Legegyszerűbb, ha komplett felszerelést vásárolunk – a kezdő gyakorló felszereléstől a profi nagy tudású összeállításig sok min-

denre van lehetőségünk. Persze magunk is összeválogathatjuk hangszerünk elemeit, kombinálva akár több gyártó termékét.

Nagy figyelmet kell fordítani a dobmodul kiválasztására, mivel ettől függ, mennyi és milyen tudású dobtesteket vehetünk felszerelésünkhöz – hiába vannak profi ütőfelületeink, ha azokat a „dobagy” nem bírja megfelelően kezelni és kihasználni (természetesen ez fordítva is igaz). Ez határozza meg azt is, hogy milyen minőségű hangokat tudunk megszólaltatni hangszerünkkel, továbbá a szerkesztési lehetőségek és egyéb hasznos funkciók megléte is ennek függvénye. A fejlesztésben és az új technológiák bevezetésében úttörő szerepet betöltő Roland cég TD-20-as modulján például a midi és a hagyományos analóg kimenetek mellett már van digitális kimenet, a ddrum modulra pedig az internetről lehet neves dobosok dobkészlet-hangzását letölteni.

Ütőfelületekből még nagyobb a választék, ugyanis rengetegen gyártanak ilyeneket. Míg régebben az ütőfelületek mono gumilapok voltak, addig ma a legtöbb dobtest sztereó, valamint – a realisabb játékérzet érdekében – hálóbőrös kivitelben készül. A hálóbőrök alkalmazása nagy segítség a zenészeknek. Legnagyobb erénye, hogy bármekkora ütést bírja, viszonylag halk marad, tehát akár panellakásban is használható. Ez azért van, mert – ahogy a neve is mutatja – hálós, vagyis lyukacsos, ezért nem rezegteti meg a levegőt, így hangja sincs. Továbbá azért is hasznos, mert nem nyomja el a trigger által vezérelt szintetizátorhangot sem.

Említést kell még tennünk a triggerezett akusztikus dobokról is, amelyek technikailag nem különböznek az elektronikus doboktól. A trigger olyan egység, amely a dobon keletkezett rezgéseket „veszi le” és juttatja el a dobmodulhoz. A hálóbőrös elektronikus doboknál is ilyen triggerek érzékelik a bőr, illetve a káva rezgését.

JÁTÉK A HANGOKKAL

A mai elektronikus dobok – és más hangszerek – hangképzése fizikai modellezés-

sel történik. A Rolandnál ezt COSM-nak (Composit Object Sound Modeling) hívják, segítségével egyféle hangforrásból bármennyit le lehet modellezni. Egy-egy dobtest megszólaltatásához persze nem elég egyetlen előre rögzített hang. Ha kiválasztunk például egy pergődobot, akkor tulajdonképpen egy hang- (sample) csomagot választunk ki, amelyből mindig a

ddrum4 SE

megfelelő szóal meg, annak függvényében, hogy hol (positional sensing) és milyen erővel (velocity) ütjük meg az adott testet; így lehetőségünk van az akusztikus dobokon megszokott játéktechnikák használatára. A COSM-technológia segítségével ezeket a hangokat módosíthatjuk valós időben a beállított változók szerint (környezet, test anyaga, illetve mélysége, bőr típusa és feszessége, mikrofonok pozíciói, equalizer stb.) – közel stúdió szinten.

ELEKTRONIKUS KONTRA AKUSZTIKUS

Bár elég költséges beruházás egy elektronikus dob, jobban belegondolva az ár/érték arány nagyon kedvező, hiszen

Roland - TD-20K V-Drum

Megkérdeztük...

Megkérdeztük Mátra Gusztáv hangszerelőt, a Gabi és a Parafa Duó gitárosát, hogy miként használhatók midizésre az elektronikus dobok.

– A midifile gyakorlatilag a zenész játékát, mozgólatait tartalmazza; elsősorban a Kéz játékát, gondolok itt a midis billentyűzetekre, de ha szintetizátorhoz pedálokat is csatlakoztatunk, akkor a lábmozdulatokat is. Vannak persze más midis hangszerek is, amelyeket szintén használhatunk midirögzítéshez. Ilyen például a midisaxofon, a midihangszedővel ellátott gitár vagy az elektronikus dob.

A mai elektronikus doboknál az érzékelőből jövő jelet midijelle alakítja egy egység, és azt ettől kezdve gyakorlatilag bármire lehet használni. Ez a jel leggyakrabban persze dobhanggá alakul, de a dobos megszólaltathat bármilyen melodikus hangszínt vagy különféle zajokat, hangeffektusokat, emellett például egy előre felvett zene lejátszásának elindítására vagy leállítására is

lehetősége van oly módon, hogy csak ráüt egy erre „kinevezett” dobfelületre.

A dobmodulokban található ritmusok legtöbbször az általunk megszólaltatott hangokkal együtt jön a midikimeneten, így akár egy másik hangmodullal is megszólaltatható, „áthangszínelhető”, de ami ennél sokkal fontosabb, különböző szoftverek – például Cubase, Cakewalk – segítségével rögzíthető. Az így kapott (midi-) felvétellel szinte bármit megtehetünk (hangerő, panoráma, dinamika, effektek stb.) – természetesen hangonként. Dobmodulonként változik, hogy a modulban mivel, mit lehet csinálni. Van, amelyiknél magunk szerkeszthetünk ritmusokat, van, amelyiknél nem tudunk „belenyúlni” a kész dolgokba.

A midis hangszerek nagy előnye, hogy számítógépes rögzítésnél a dal feljlesztése után sem veszítjük el a lehetőséget a változtatásra. Bármit módosíthatunk; pakolhatjuk a leütött hangot előre-hátra, tetszés szerint módosíthatjuk a leütési sebességet, de a lényeg, hogy a dobok hangszínt – már a kész zenéhez igazítva – utólag változtathatjuk.

Napjainkban az e-mailek 40-60%-a* kéretlen SPAM. A megoldás: VirusBuster és Sybari SPAM szűrő termékek!

VirusBuster

telefon: (06-1) 382-7000
www.virusbuster.hu
e-mail: sales@virusbuster.hu

*Ferris Research kutatása

Egy klikkre a választás

Attól függetlenül, hogy elégedettek vagyunk vagy sem az amerikai elnökválasztások eredményével, egy dologban egyetérthetünk: a szavazás sokkal olajozottabban zajlott, mint négy évvel ezelőtt.

Az idei elnökválasztási kampány tanulása szerint bátran állíthatjuk: a 2008-as választást már az interneten bonyolítjuk le. Hiszen ez az a hely, ahonnan a szavazók információt gyűjtenek, politikai nézeteket ütköztetnek, ez az a hely, ahol pár év múlva le is adhatják szavazatukat.

A kampány ideje alatt végzett felmérések szerint az internet-hozzáféréssel rendelkező felhasználók több mint 40 százaléka töltött le valamiféle politikai anyagot a netről. A Pew Internet & American Life Project szervezet kutatása szerint ez 50 százalékpontos növekedés a 2000-es választásokhoz képest.

Idén az amerikai szavazók 78 százaléka a televízióból szerezte be a kampányokról a legtöbb információt, egyre többen

szédek terhe alatt nyögünk. A fősapáshoz tartozó hírportáloknak van miért aggodniuk.

A számadatok szerint az internetezők 59 százaléka amerikai székhelyű információforrásokat keres fel, 18 százalékuk (és a széles sávot használók egy negyede) olyan nemzetközi weboldalakat böngészik, mint a BBC vagy az Al Dzsazira. Kedveltek az alternatív hírforrások is, az AlterNet.org és a NewsMax.com oldalait is egyre gyakrabban hívják le (az internetezők 11 százaléka látogatott el ezekre a weboldalakra), de a már partizánnak számító MoveOn.org és Christina Coalition weboldalakat sem hanyagolják el.

Pár évvel ezelőtt, a bizalmatlanság korában, a legtöbb szakértő azt jósolta, a fogyasztók soha nem fognak részvényekkel kereskedni az interneten, és soha semmilyen körülmény között nem fogják kiadni hitelkártyájuk számát, illetve nem fogják megosztani személyes jellegű információjukat. Nos, a szakértők nagyot tévedtek. A legtöbb fogyasztó a webet már arra is használja, hogy befektetéséhez adatokat gyűjtsön, leteszteljen különféle piaci forgatókönyveket, döntést hozzon pénze menedzseléséről, és – miért is ne –, hogy részvényt vásároljon, vagy személyes adatokat osszon meg a blogokon.

Az lenne a politikai élet fényes napja, ha a szavazók online megismerhetnék és letesztelhetnék a jelöltek véleményét, például a költségvetési hiánnyal kapcsolatban. Ellenőrizhetnék kongresszusi szavazati adatbázisukat, és pontosan megtudhatnák, hogy milyen szervezetektől és személyektől gyűlt össze a kampány-pénz. És milyen forradalmi tett lenne, ha a szavazás napján otthonunkat saját, személyes és külön bejáratú szavazófülkékké alakíthatnánk át! Nyilván lesznek majd olyan hangok, amelyek azt harsogják, ha állampolgárainknak túl sok hatalmat adunk, akkor ez szavazási káoszhoz, perek tömegéhez vezet, választási csalást emlegető prókátorok káralásától lesz hangos a politika. Ez azonban sosem fog megtörténni, egy okból: mindez már most is így van. Egy olyan korban, amikor a nagy amerikai vállalatok és kormányzati élet szereplői naponta, rutinosan használják az internetet ügyleteik lebonyolítására, az ügyfelekkel, állampolgárokkal való kapcsolattartásra, semmi nem szól az ellen, hogy végigkattintgassuk magunkat a pártprogramok, jelöltek, szavazások és népszavazások tömegén.

Hacsak a jelenlegi politikusi termés és életfogytiglani szövetségeseik nem tesznek nekünk keresztbe.

PIMM FOX

Computerworld USA

Olvasói levelek

Tisztelt Olvasóink!

Továbbra is várjuk kérdéseiket, felvetéseiket és véleményüket a levelek@idg.hu címre.

Levelekre e-mailben és az újságban is válaszolunk.

Sok ismerősömhöz hasonlóan én is szeretném lecserelni telefonos szolgáltatómat.

A legtöbbben a UPC-t javasolják, amely most vezette be hangszolgáltatását. Mi erről a véleményük?

Esetleg tudnak más alternatívát?

Köszönettel: Magyar Zita

Kedves Zita!

Igen, a UPC valóban indított telefonszolgáltatást, ha jól tudom, hálózaton belül ingyenesen. Bővebb információért látogassa meg a www.upc.hu oldalt. Amennyiben önnek főleg budapesti ismerősei vannak, akkor ez jó választás lehet. Viszont érdemes még megnéznie a Számítástechnika 45-ös számában az ADSL-körképet – az ott található szolgáltatók közül is indított vagy indít a jövőben ilyen némelyik.

Mi a véleménye a szerkesztőségnek az online boltokról, illetve webáruházakról? Mennyire biztonságosak ezek? Honnan lehet tudni, hogy melyik megbízható? Egy korábbi kérdésben már felmerült, hogy mi van akkor, ha 0 Ft van feltüntetve egy termék árának? Ez engem is érdekelne.

Köszönöm! Sas Csaba

Kedves Csaba!

Nagyon nehéz megítélni, hogy egy webáruház mennyire biztonságos vagy mennyire nem. Amennyiben „nagy múltú” áruházban nézelődik, és 0 Ft van feltüntetve a termék árának, az jelentheti azt is, hogy jelenleg nincs raktáron az áru. Javaslom, hogy nyisson egy számlát, amelyet csak internetes vásárlásra használ, és mindig csak a kívánt termék árának összegét utalja rá, így elkerülve az esetleges visszaéléseket!

Szeretném lecserelni otthoni operációs rendszeremet Windows XP-re. Mondanom sem kell, hogy mindezt legális úton szeretném tenni. Mi a véleményük, nekem, egy átlagos, de haladó otthoni felhasználónak melyik verziót érdemes választanom? A magam részéről három verzióról hallottam: Starter, Home, illetve Professional Edition. Előre is köszönöm válaszukat!

Fenyves Szilárd

Kedves Szilárd!

Véleményem szerint erről a Microsoft segítségnyújtó felvilágosítást adni. A Starter verzió a távol-keleti országoknak szánt operációs rendszer. Nem tudom, vajon lehet-e kapni hazánkban. Amennyiben ön Windows XP-t szeretne otthonra vásárolni, a Home Editiont javasolnám.

KLIKK Olvasóink kérdéseire válaszolunk és várjuk véleményüket

www.szt.hu/forum.php
szt.hu/cikkek/levelek

AKTUÁLIS ÜZLET TECHNOLÓGIA INFORMÁCIÓ

Következő számunk tartalmából

Kamatkozó tudás

Örök kérdés, mihez kezdjen egy kis ország, ha nincs nyersanyaga, tengerpartja, és a gazdasága sem túl erős? Yair Amitay-t, az Izraeli Kutatás-Fejlesztési Ipari Központ igazgatóját kérdeztük a technológiai ipar fejlesztésének lehetőségeiről, és az izraeli tapasztalatokról. *Barabás Balázs*

grafikai cég alkalmazottja 1976-ban írt értelmezőt egy nagy grafikus adatbázis megjelenítéséhez. *Makk Attila*

Egészségügyi kártya

A 2006-os évtől minden megváltozna a német egészségügyben. Ulla Schmidt német egészségügyi miniszter ekkorra szeretné elérni, hogy a betegbiztosítással rendelkező állampolgárok áttérjenek az elektronikus egészségügyi kártya használatára. *Összeállította: Töröcski Balázs*

A PostScript lapleíró nyelv

A PostScript nyelv történetének kezdete valóságos regénybe illik. John Warnock, egy

E SZÁMUNK HIRDETÉSEI (ADS' INDEX)

ADM	25. oldal	IDG-konferencia	12. oldal
Alef Nula	26. oldal	Intelligence	7. oldal
Autodesk	9. oldal	Menas RI	21. oldal
Avnet	5. oldal	Panda Antivirus	21. oldal
Borland	23. oldal	Pannon GSM	6. oldal
CNW	16. oldal	Piksys	4. oldal
Enternet	10. oldal	SAP Hungary	2. oldal
Fujitsu Siemens	31. oldal	Számalk Informatika	24. oldal
HP	32. oldal	Technotrade Rt.	14. oldal
HRP	8. oldal	Virus Buster	28. oldal
IDC Roadshow	18. oldal	VivaNet	13. oldal

A Fujitsu Siemens Computers
Microsoft® Windows® XP Professional
operációs rendszert ajánlja üzleti célokra.

We make sure

FUJITSU COMPUTERS
SIEMENS

A természetben elengedhetetlen az erő és a kitartás. Az informatikában ez miért lenne másképp?

Céljait úgy érheti el, ha lépést tart a számítógépes technika fejlődésével. Mi ebben nyújtunk segítséget Önnek. A Primergy TX200 kétprocesszoros toronyszerver alacsony működési költsége mellett cége minden számítástechnikai igényét kielégíti. Az Intel® Xeon™ processzorral működő Primergy TX200 a teljesítmény, a funkcionalitás és a skálázhatóság tökéletes egyensúlyát nyújtja.

További információért, kérjük, látogasson el weboldalunkra, hívja ügyfélszolgálatunkat, vagy lépjen kapcsolatba viszonteladóinkkal: tel.: 06-40-200-440, e-mail: hotlinehu@fujitsu-siemens.com, www.fujitsu-siemens.hu/akcio.

SCENIC P320

- Intel® Pentium® 4 processzorral 3.20 GHz
- Microsoft® Windows® XP Professional
- 256 MB DDR-RAM/400
- 40 GB
- DVD-ROM, 16-/48 ATAPI
- 3 év szervizgarancia

AKCIÓS ÁR:
166 600 Ft
+ áfa

AMILO PRO V2000

- Intel® Celeron® M340 processzorral 1,50 GHz
- Microsoft® Windows® XP Professional
- 256 MB DDR SDRAM PC 266
- 40 GB
- Combo drive
- Intel® 855 GM max.64 MB DVMT
- 15,1 XGA-kijelző
- WLAN
- 1 év szervizgarancia

AKCIÓS ÁR:
249 000 Ft
+ áfa

PRIMERGY TX200

- Intel® Xeon™ processzorral 2,66 GHz
- 512 M B RAM (ECC)
- 36 GB (SCSI, hot plug)
- ATI Rage XL 5MB
- Cd ROM, HostRAID 0,1,10
- 2 év teljes körű garancia

AKCIÓS ÁR:
359 900 Ft
+ áfa

Viszonteladók:

Ant Kft.: 1064 Bp., Izabella u. 88. Tel.: (1) 331-5354/116. BEKS Kft.: 4024 Debrecen, Rákóczi út 21. Tel.: (52) 523-210. Delta Elektronika Kft.: 1033 Bp., Szentendrei út 39-56. Tel.: (1) 437-5280.
EDPland Kft.: 1112 Bp., Rákó u. 41. Tel.: (1) 319-9797. EURO ONE Számítástechnikai Rt.: 1145 Bp., Ujvilág u. 50-52. Tel.: (1) 413-7496. Flash 4 Kft.: 1016 Bp., Naphegy tér 8. Tel.: (1) 487-6070.
Kvanta Kft.: 1067 Bp., Podmaniczky u. 37. Tel.: (1) 269-5262. Kvint-R Kft.: 1089 Bp., Delej u. 41. Tel.: (1) 477-4050. Lézer Irodatechnika: 1027 Bp., Bem J. u. 8. Tel.: (1) 214-6090. M&M Kft.: 7623
Pécs, Mártírok útja 42. Tel.: (72) 516-516. M&S Marketing és Szoftver Kft.: 1136 Bp., Pannónia u. 17/a. Tel.: (1) 237-1220. Macropolis Notebook Computer: 1067 Bp., Törizs Krt. 11.
Tel.: (1) 478-4070. Megatrend 2000 Rt.: 1082. Bp., Üllői út 52/b. Tel.: (1) 459-3366. Nádor Rendszerház Kft.: 1141 Bp., Kőszeg u. 26. Tel.: (1) 470-5000. Ráció-Net Számítástechnikai Kft.: 2040
Budapest, Budapesti út 70. Tel.: (23) 417-313. Rendszerintegrátor Informatikai Kft.: 1181 Bp., Rencsényi Gyula u. 9-11. Tel.: (1) 297-5886. Rufusz Kft.: 1117 Bp., Bercsényi u. 19/a. Tel.: (1) 203-0382.
Serco Kft.: 1049 Bp., Lőrinczy Zs. u. 15/b. Tel.: (1) 272-2140. Sprint Computer Kft.: 1139 Bp., Petneházy u. 47-51. Tel.: (1) 237-5020. SZUV Számítástechnikai és Ügyvitelszervező Rt.: 1139 Bp.,
Frangepán u. 8-10. Tel.: (1) 236-7711. Trigon Kft.: 1202 Bp., Nagykovácsi u. 241. Tel.: (1) 285-5940. WSH Számítástechnikai Oktató és Szolgáltató Kft.: 1139 Bp., Teve u. 1. Tel.: (1) 452-5050

Az Intel, Intel Inside, Intel Centrino, Celeron, Intel Xeon, Intel SpeedStep, Itanium, Pentium, Pentium III Xeon, az Intel logo, Intel Centrino logo és az Intel Inside Logo az Intel Corporation vagy leányvállalatai bejegyzett védjegyei az Egyesült Államokban és más országokban. A dokumentumban leírtak minden más név vagy utalás szerzői jogi tulajdonukhoz tartoznak. © 2006 Fujitsu Siemens Computers. Minden jog fenntartva.

Ne feledkezzen meg kedvenc munkatársa 20. születésnapjáról!

Gondolta volna, hogy a HP LaserJet nyomtatócsalád már 20 éve szorgalmas és megbízható dolgozója az irodának? Ráadásul a születésnapját is a 20-as szám jegyében ünnepli. 20 vadonatúj lézernyomtató kerül ősszel a piacra, és azok között, akik a születésnapi akció keretében vásárolnak új HP LaserJet nyomtatót, 20 ezer ajándékot osztunk ki! Ünnepeljen velünk!

HP LASERJET 1010 SOROZAT

Onthoni használatra és kisvállalkozások számára készült kis helyigényű lézernyomtatók

bruttó ár: **44 900 Ft-tól**

- 12 vagy 14 oldal/perc, első oldal 10 másodpercen belül
- 2 000 lapos tonerkazetta
- 150 lapos adagolótalca

HP LASERJET 1320 SOROZAT

Bármilyen méretű irodában személyi vagy kismunkacsoportos használatra

bruttó ár: **109 990 Ft-tól**

- 21 oldal/perc, első oldal 8,5 másodpercen belül
- 2 500 és 6 000 lapos nagykapacitású tonerkazetták, alacsony lapköltség
- kétoldalas nyomtatás, 250 lapos adagolótalca, további bővítési lehetőség

HP COLOR LASERJET 2550 SOROZAT

A HP legkedvezőbb árú színes LaserJet nyomtatója lenyűgöző színes dokumentumok készítéséhez

bruttó ár: **124 990 Ft-tól**

- Max. 19 fekete-fehér vagy 4 színes oldal nyomtatása percenként
- 5 000 lapos fekete és három 2 000 (4000) lapos tonerkazetta a dobozban
- Papírkapacitás: alapkiépítésben 125 lap, 875 lapig bővíthető

Akció lépésről lépésre

Vásárolt HP LaserJet nyomtatóit regisztrálja a vásárlástól számított 20 napon belül www.hp.hu/lj20ev weboldalon. Ehhez szüksége a nyomtató adataira és a számlára. Számon a számla értékéhez tartozó ajándékok, amelyet postai úton juttatunk el Önhez.**

Hívja

06-1-382-1111

Klikkeljen

www.hp.hu/lj20ev

Látogasson el

a HP forgalmazókhoz*

